

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra jazyků

Bakalářská práce

**Výuka češtiny pro cizince a integrace
studentů do vysokoškolského vzdělávacího
systému v ČR**

Armanay IGAMBEK

© 2024 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Armanay Igambek

Podnikání a administrativa

Název práce

Výuka češtiny pro cizince a integrace studentů do vysokoškolského vzdělávacího systému v ČR

Název anglicky

Czech for Foreigners and Student Integration into the Czech University Education System

---

Cíle práce

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit dopad délky studia českého jazyka na úspěšnost integrace studentů-cizinců ve věku 17-20 let do vysokoškolského vzdělávacího systému v ČR. Dílčím cílem práce je evaluace výuky českého jazyka u semestrálního kurzu češtiny pro cizince. Dalším dílčím cílem je evaluace výuky ročního přípravného kurzu češtiny pro cizince. Práce popisuje vliv délky trvání studia češtiny na rychlost adaptace cizince na vysokou školu.

Metodika

Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část práce bude vycházet z odborné literatury, která je zaměřená na vysvětlení procesu výuky druhého jazyka. V této části bakalářské práce budou také popsány fáze integrace mladých cizinců do české společnosti, sociokulturní rozdíly a požadovaná jazyková úroveň pro následující studium na vysoké škole.

V praktické části bude proveden polostrukturovaný rozhovor s vybraným počtem respondentů – studentů semestrálního jazykového kurzu a studentů ročního kurzu. Nalezená data budou analyzována a interpretována vzhledem k časovému omezení první skupiny studentů.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

čeština pro cizince, integrace studentů, vysoká škola, vysokoškolský vzdělávací systém, semestrální kurz češtiny, roční kurz češtiny, jazyková úroveň, UniSchool s.r.o., MŠMT, studijní plán, přijímací řízení

Doporučené zdroje informací

DOUGLAS BROWN, H., 1980. Synthesis on Principles of Language Learning and Teaching. ISBN 0-13-199128-0

ISPHORDING, I. 2015. IZA World of Labor. What drives the language proficiency of immigrants?. 177s. DOI: 10.2139/ssrn.575090.

KALOUS, Jaroslav; VESELÝ, Arnošt; UNIVERZITA KARLOVA. *Vzdělávací politika České republiky v globálním kontextu*. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1259-3.

KRABEC, L., VRABCOVÁ, J., 2021. Cizinci studující na českých vysokých školách / Foreigners studying at czech universities. JEL Code: I20, F22

SCHEBELLE, D., KUBÁT, J., HRABA, J., 2020. Studenti veřejných vysokých škol z třetích zemí studující v českém jazyce na území Hlavního města Prahy. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i., Praha/Research Institute for Labour and Social Affairs, Prague. ISBN 978-80-7416-362-3 (print) 978-80-7416-363-0 (pdf)

Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Council for cultural co-operation. Společný evropský referenční rámec pro jazyky: Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme. Přeložila Jaroslava IVANOVÁ a kol. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80- 244-0404-4

1906

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Kristýna Dobiášová

Garantující pracoviště

Katedra jazyků

Elektronicky schváleno dne 3. 6. 2023

PhDr. Mgr. Lenka Kučírková, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 05. 03. 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Výuka češtiny pro cizince a integrace studentů do vysokoškolského vzdělávacího systému v ČR" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.03.2024

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Kristýně Dobiášové za odborné vedení práce, její vstřícný přístup a cenné rady. Dále děkuji respondentům, kteří přispěli k výzkumnému šetření.

Výuka češtiny pro cizince a integrace studentů do vysokoškolského vzdělávacího systému v ČR

Abstrakt

Táto bakalářská práce se zabývá výzkumem vlivu délky trvání jazykového kurzu češtiny pro cizince na integraci studentů-cizinců do vysokoškolského systému v ČR. Výzkumný soubor tvoří 14 respondentů: 1. skupina respondentů – 7 absolventů ročních jazykových kurzů češtiny pro cizince, a 2. skupina respondentů – 7 absolventů semestrálních jazykových kurzů češtiny pro cizince. Polostrukturované rozhovory, provedené s každým respondentem, kladou důraz na individuální zkušenosti a pocity respondentů v návazných fázích jejich integrace do společnosti, od jejich příjezdu do ČR, až po současnost. Zjištěná data jsou porovnána s ohledem na délku trvání semestrálního programu a menší počet vyučovacích hodin 2. skupiny respondentů. Výzkum se zaměřuje na ověření hypotézy, že absolventi ročních jazykových kurzů se celkově lépe a rychleji začleňují do společnosti a do vysokoškolského života v ČR. Některé další podrobnosti přinesly zajímavé závěry.

Klíčová slova: integrace studentů, jazyková úroveň, MŠMT, přijímací řízení, roční kurz češtiny, semestrální kurz češtiny, studijní plán, UniSchool s.r.o., vysoká škola, vysokoškolský vzdělávací systém, čeština pro cizince.

Czech for Foreigners and Student Integration into the Czech University Education System

Abstract

This bachelor thesis focuses on the research of the influence of the duration of the Czech language course for foreigners on the integration of foreign students into the Czech university education system. The research sample consists of 14 respondents: the 1st group of respondents - 7 graduates of annual Czech language courses for foreigners and the 2nd group of respondents - 7 graduates of semester-long Czech language courses for foreigners. Semi-structured interviews conducted with each respondent emphasizes the individual experiences and feelings of the respondents in the subsequent stages of their integration into society, from their arrival in the Czech Republic to the present. The observed data are compared due to the length of the semester program and the smaller number of teaching hours of Group 2 respondents. The research focuses on testing the hypothesis that, overall, graduates of annual Czech language courses integrate better and faster into society and university life in the Czech Republic. Some other details yielded interesting conclusions.

Keywords: admission procedure, integration of students, language level, Ministry of Education, one-semester Czech language course, one-year Czech language course, study plan, UniSchool Ltd, university, university education system, Czech for foreigners.

Obsah

1 Úvod.....	8
2 Výuka druhého cizího jazyka.....	9
2.1 Osvojování druhého jazyka	9
2.2 Specifičnost češtiny	10
2.3 Společný evropský referenční rámec	11
2.4 Jazykové kurzy češtiny pro cizince	13
2.4.1 Organizace kurzu	14
2.4.2 Odborné vyhodnocení úrovně znalosti jazyka	15
2.4.3 Kulturní příprava na studium na VŠ	16
3 Vysokoškolský vzdělávací systém v ČR	17
3.1 Struktura	18
3.2 Podmínky přijetí na VŠ pro cizince	21
3.2.1 Nostrifikace zahraničního vzdělávání	24
3.2.2 Uznávání zahraničního vzdělání vysokou školou	27
4 Sociokulturní zvláštnosti.....	29
4.1 Fáze integrace do společnosti	29
4.2 Institucionální rámec a základní pojmy integrační politiky ČR.....	31
4.3 Vízový proces.....	32
5 Souhrn integračních politik a postupů ve vysokoškolském systému ČR pro integraci studentů-cizinců	34
6 Polostrukturovaný rozhovor, kódování respondentů	35
7 Roční kurz – interpretace polostrukturovaného rozhovoru	36
7.1 Úvodní otázky	36
7.2 Během kurzu.....	38
7.3 Přijímací zkoušky	39
7.4 Studium na univerzitě.....	40
7.5 Závěrečné otázky	42
8 Semestrální kurz – interpretace polostrukturovaného rozhovoru	44
8.1 Úvodní otázky	44
8.2 Během kurzu.....	46
8.3 Přijímací zkoušky	47
8.4 Studium na univerzitě.....	48
8.5 Závěrečné otázky	50
9 Porovnání sdílených informací respondentů ročních a semestrálních kurzů.....	51

10 Závěr.....	54
11 Seznam použitých zdrojů	55
12 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	59
12.1 Seznam obrázků	59
12.2 Seznam tabulek	59
12.3 Seznam použitých zkratk.....	59
Příloha 1.....	60
Příloha 2.....	61

1 Úvod

Ve světě stále rostoucí mobility a globalizace touží mladá generace po dosažení vysokoškolského vzdělání na lepších vysokých školách. Jelikož velká část emigrujících studentů se zaměřuje na studium v anglickém jazyce, jen minorita je ochotna naučit se v krátkém čase cizí jazyk a následně se vzdělávat za použití toho nově osvojeného jazyka.

Jedním z klíčových nástrojů k dosažení úspěšné integrace je výuka jazyka, přičemž v případě České republiky se jedná zejména o výuku češtiny pro cizince. Zároveň je důležité zkoumat proces integrace těchto studentů do vysokoškolského vzdělávacího systému, což je multidimenzionální úkol spojený s řadou sociokulturních a jazykových faktorů.

Příčiny, motivace, výzvy studentů v průběhu jazykových kurzů a studia na vysoké škole a splnění očekávání studentů jsou neoddelitelnými částmi integrace cizinců. Práce má zhodnotit vliv délky trvání studia českého jazyka na rychlost adaptace cizince na vysokou školu. Za účelem splnění cílů práce byly provedeny polostrukturované rozhovory s absolventy dvou typů kurzů češtiny pro cizince.

Téma této bakalářské práce «Výuka češtiny pro cizince a integrace studentů do vysokoškolského vzdělávacího systému v ČR» jsem si zvolila právě proto, že se domnívám, že správně zvolený typ kurzů češtiny je rozhodujícím faktorem v úspěšnosti integrace cizinců do vysokoškolského systému v ČR.

2 Výuka druhého cizího jazyka

Jak říká psycholingvista Frank Smith „*Jeden jazyk vás nasměřuje na vaši životní cestu. Dva jazyky otevřou všechny dveře na cestě*“.

V současné době je na světě 95 úředních jazyků, přičemž celkově bez statusu úředního jazyka existuje až 7164 jazyků¹, které patří do 142 jazykových skupin². První stopy písma pocházejí z roku 4000–3500 př. n. l. Jazyk ušel dlouhou cestu: rozděloval se, transformoval se, zbavoval se archaismů a přijímal neologismy.

Lidé se začínají učit druhý jazyk z různých důvodů: kvůli práci, studiu, cestování, komunikaci s partnerem, který mluví jiným jazykem, a z jiných osobních důvodů. Tato kapitola se zabývá tématem výuky druhého jazyka z lingvistického, pedagogického a časového hlediska.

2.1 Osvojování druhého jazyka

Podle Čermáka (2022, s. 13) „*Jazyk je systém sloužící především jako základní prostředek lidské komunikace... Tento systém slouží primárně ke kódování a dekódování sledované informace mnoha druhů a porozumění takovým promluvám, resp. textům, které jsou náplní běžné i méně běžné komunikace*“.

Termínem **druhý jazyk** (angl. second language) označují někteří autoři jakýkoli nemateřský jazyk, kterému se jedinec učí poté, co si osvojil jazyk mateřský (Mitchell, Myles, 2004, s. 78). Jestliže je pro mluvícího znalost druhého jazyka nutná v každodenním životě, řeč je o druhém jazyku, v případě nesplnění této podmínky se tento jazyk považuje za **cizí jazyk** (angl. foreign language). Je potřeba taktéž rozlišit pojem bilingvismus (angl. bilingualism) od pojmu druhý, případně cizí jazyk. Bilingvismus je schopnost úspěšně komunikovat v obou jazycích na přibližně stejné úrovni, přičemž si tyto dva jazyky může jedinec osvojovat souběžně od narození. V literatuře existuje mnoho definic pojmů „cizí jazyk“ a „druhý jazyk“, což způsobuje rozkolísanost pojmů.

Osvojování druhého jazyka (angl. second language acquisition) je proces nevědomého zažívání gramatických zásad určitého jazyka, které nastává při konfrontaci se srozumitelnými jazykovými vstupy, kdy se uživatel soustřeďuje na význam sdělení, obvykle

---

¹ ETHNOLOGUE. *How many languages are there in the world?* – <https://www.ethnologue.com/insights/how-many-languages/>

² ETHNOLOGUE. *What are the largest language families?* – <https://www.ethnologue.com/insights/largest-families/>

v prostředí druhého jazyka (Šebesta, 2014, s. 58). Osvojování druhého jazyka je komplexní a mnohostranný proces, který zahrnuje různé aspekty jazykové kompetence, jako je gramatika, slovní zásoba, fonetika a pragmatika. Významné pozitivní i negativní životní události a zkušenosti působí na schopnost člověka učit se jazyk. Rychlost a kvalita učení závisí na intelektuálních schopnostech, silných a slabých stránkách jednotlivce.

Existují dva typy prostředí, ve kterých je studován druhý jazyk: přirozené a formální prostředí. V přirozeném prostředí je člověk, který se učí nový jazyk, obklopen rodilými mluvčími, a to nejen ve škole, na kurzech a podobně, ale i v jiných institucích a při všech běžných činnostech. Děti imigrantů a studenti jazykových kurzů, kteří odjeli do ciziny pro studium jazyka, se učí jazyk v přirozeném prostředí. Formální prostředí je chápáno jako studium jazyka systematicky a cíleně, zpravidla pro studijní, cestovní a pracovní potřeby, respektive na území, kde tento jazyk není úředním jazykem, kupříkladu angličtina v ČR. Formální prostředí je to prostředí, které poskytuje škola svým žákům.

Hlavní principy osvojování druhého jazyka jsou rozděleny do tří skupin a popsány H. D. Brownem (Brown, H. D. 2001) následovně:

- Kognitivní principy: automaticnost, smysluplné učení, očekávání odměn, vnitřní motivace, strategické investice;
- Afektivní principy: jazykové ego, sebevědomí, podstupování rizik, propojení jazyka a kultury;
- Jazykové principy: vliv rodného jazyka, mezijazyková fáze, komunikační kompetence.

Podstatnou roli v procesu učení se druhému jazyku hraje složitost a odlišnost cílového jazyka od mateřského. Pokud tento cílový jazyk patří do stejné jazykové skupiny jako mateřský jazyk, jeho učení je mnohem snazší a rychlejší než například učení se čínštině, když je mateřským jazykem čeština nebo angličtina.

2.2 Specifičnost češtiny

Čeština je slovanský jazyk, který patří do skupiny západoslovanských jazyků. Je úředním jazykem České republiky, od roku 2004 je jedním z 24 úředních jazyků Evropské unie. Písmo je založeno na písmu starořímském anebo latince. Češtinou jako mateřským jazykem mluví přibližně 10,7 milionů lidí v České republice, celosvětově ovládá český jazyk

13,5 milionů, z nichž 2,5 milionu používá češtinu jako druhý jazyk.³ Spisovný standart není regulován legislativně, v praxi tuto funkci plní Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky. Činnost ústavu zahrnuje jazykovědný výzkum, zajišťování infrastruktury výzkumu v oblasti českého národního jazyka, jeho současného stavu a historického vývoje a jeho vztahu k jiným jazykům.

Čeština se od svého vzniku nebo osamostatnění (9.–10. století) značně změnila.

Podle Shirokova (1990) se nyní jazyk vyznačuje takovými fonetickými rysy, jako je přítomnost dlouhých a krátkých samohlásek v systému vokalizmu; v konsonantickém systému – přítomnost slabikotvorných sonor [l] a [r], alveolární třesavá souhláska ř ([r̥š], [r̥ž]), která vzniklá z měkkého ř ztrátou palatalizovaných souhlásek; v morfologii – přítomnost střídání (kvalitativního i kvantitativního) krátkých samohlásek s dlouhými a diftongu ou ([ou]) v rámci jednoho morfému; k morfologickým zvláštnostem patří přítomnost velkého počtu typů deklinace podstatných jmen, rozmanitost konjugačních typů slovesných tvarů v přítomném čase a absence jednoduchých minulých časů.

2.3 Společný evropský referenční rámec

Pro definování úrovně ovládnutí jazyka, poskytování obecného základu pro vypracování školícího materiálu, zkoušek, stanovení určených znalostí a dovedností studentů byl navržen a vyvinut Společný evropský referenční rámec (dále v textu používáno SERR). SERR dělí úroveň ovládnutí jazyka na 6 úrovní: A1, A2, B1, B2, C1, C2.

---

³ SIMONS, G., FENNIG, C. – <https://www.ethnologue.com/>

Tabulka 1 Společné referenční úrovně: globálně pojatá stupnice

Zkušený uživatel	C2	Snadno rozumí téměř všemu, co si vyslechne nebo přečte. Dokáže shrnout informace z různých mluvených a psaných zdrojů a přitom dokáže přednést polemiku a vysvětlení v logicky uspořádané podobě. Dokáže se spontánně, velmi plynule a přesně vyjadřovat a rozlišovat jemné významové odstíny dokonce i ve složitějších situacích.
	C1	Rozumí širokému rejstříku náročných a dlouhých textů a rozpozná implicitní významy textů. Umí se plynule a pohotově vyjadřovat bez zjevného hledání výrazů. Umí jazyk užívat pružně a efektivně pro společenské, akademické a profesní účely. Umí vytvořit srozumitelné, dobře uspořádané, podrobné texty na složitá témata, čímž prokazuje ovládnutí kompozičních útvarů, spojovacích výrazů a prostředků koheze.
Samostatný uživatel	B2	Dokáže porozumět hlavním myšlenkám složitých textů týkajících se jak konkrétních, tak abstraktních témat, včetně odborně zaměřených diskusí ve svém oboru. Dokáže se účastnit rozhovoru natolik plynule a spontánně, že může vést běžný rozhovor s rodilými mluvčími, aniž by to představovalo zvýšené úsilí pro kteréhokoliv účastníka interakce. Umí napsat srozumitelné, podrobné texty na širokou škálu témat a vysvětlit své názorové stanovisko týkající se aktuálního problému s uvedením výhod a nevýhod různých možností.
	B1	Rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné spisovné vstupní informace (input) týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.
Uživatel základů jazyka	A2	Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají (např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání). Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnáléhavějších potřeb.
	A1	Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Zdroj: MŠMT. Společný evropský referenční rámec, 2021, s. 24

V průběhu učení student rozvíjí tři aspekty jazyka: psaní, mluvení a porozumění. Mluvení se skládá ze samostatného ústního projevu a ústní interakce, porozumění se pak dělí na čtení a poslech. Rovnoměrné rozvíjení všech těchto aspektů je nejlepší cestou k pokroku ve studiu jakéhokoli jazyka.

Řeč každého člověka je naplněna jinak. Tento rozdíl je způsoben kvalitativními aspekty užívání mluveného jazyka: rozsah, správnost, plynulost, interakce a koherence⁴. Jsou jednotlivci, kteří demonstrují některé z těchto aspektů přirozeně od začátku mluvení

⁴ MŠMT. Společný evropský referenční rámec pro jazyky – <https://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>.

druhým jazykem, zatímco jiní projevují jedny aspekty ve větší míře než ostatní. Rychlost a pořadí rozvoje kvalitativních aspektů závisí nejen na osobních schopnostech člověka, ale také na metodě výuky, respektive na vyučujícím.

Většina vysokých škol ČR v rámci přijímacího řízení vyžaduje od uchazečů jiné státní příslušnosti úroveň češtiny B2. Ovládnutí jazyka na této úrovni umožňuje studentům plně se začlenit do vzdělávacího procesu a studentského života. Některé univerzity požadují úroveň B1, zatímco jiné C1. Požadavky závisí na oboru a náročnosti studia.

2.4 Jazykové kurzy češtiny pro cizince

Česká republika je velmi atraktivní zemí pro studenty z postsovětských republik, jižní a východní Asie a Evropy. Výuka v českém jazyce na veřejných vysokých školách placená ze státního rozpočtu a cenově dostupná výuka v cizím jazyce (primárně v angličtině), pro cestování výhodná geografická poloha země, relativně nízké životní náklady, vysoká úroveň infrastruktury a vynikající pracovní podmínky pro studenty jsou hlavními faktory, podle kterých se studenti rozhodují při výběru České republiky jako země pro vysokoškolské studium.

Z obrovského množství cizinců téměř všichni absolvují kurz češtiny pro cizince. Kurz může mít různou délku a intenzitu, nejčastěji vybraná alternativa je roční kurz, tzn. od září do června. Druhou alternativou je semestrální kurz českého jazyka pro cizince, který zpravidla probíhá v letním semestru od ledna nebo února a je intenzivnější. Takové kurzy poskytují nejen jazykovou výuku, ale zabývají se i ostatními procesy integrace studenta (viz kap 2.4.3).

Na trhu se nabízí soukromé kurzy češtiny pro cizince, například PEC (Prague Education Center), GoStudy a jiné. Naopak existují jazykové kurzy, které působí na bázi veřejných vysokých škol jako ÚJOP UK, MSM ČZU, UniSchool, VŠCHT a jiné. Výběr konkrétního kurzu ovlivňuje mnoho faktorů, mezi hlavní patří recenze od studentů, kteří již tento kurz absolvovali, a finanční hledisko.

2.4.1 Organizace kurzu

Pokud jde o roční přípravný kurz češtiny pro cizince, začátek výuky se obecně shoduje se začátkem výuky na vysokých školách, tudíž konec září – začátek října. První prioritou po zahájení kurzu a uvítání studentů je rozdělení studentů do několika skupin podle určitých charakteristik dle vnitřních předpisů a pravidel, zpravidla dle úrovně znalosti angličtiny, méně často češtiny. Zatímco ve škole studenti začínají proces výuky se svými učiteli, administrativní zaměstnanci pomáhají studentům začlenit se do české společnosti a adaptovat se na nové prostředí. Prostřednictvím online platform a schůzek naživo poskytují zodpovědné osoby studentům potřebné informace. Během akademického roku jsou organizovány výlety a společné akce pro utužení studentského kolektivu. Rychlost vyučování jednotlivých úrovní a postupu do dalších se na jednotlivých kurzech liší. Obvykle studenti ovládají jazyk na úrovni A1 na konci podzimu, úroveň A2 na konci ledna, B1 na konci března a B2 na konci celého kurzu v červnu. Na konci akademického roku jsou studentům na základě výsledků zkoušek udělována osvědčení o absolvování kurzu, přičemž stanovená hranice úspěchu zkoušky je různá na každé jazykové škole a pohybuje se kolem 65 % z každé otestované dovednosti.

Semestrální kurz češtiny pro cizince probíhá v zimním nebo letním semestru. Zimní semestr zpravidla začíná na začátku září a končí v druhé půlce ledna závěrečnou zkouškou. Letní kurz začíná na konci ledna nebo počátkem února, konec má následně stanovený na konec května nebo začátek června. Závěrečná zkouška se koná v červnu. Každý student si vybírá jednu z možností podle svých potřeb. Organizace kurzu je podobná ročnímu kurzu. Hlavní legislativní rozdíl spočívá v tom, že účastníci semestrálních jazykových kurzů žádají o vízum za účelem „ostatní“. Na tento kurz není možné žádat o vízum za účelem studia.

V obou případech výuka probíhá ve skupinách po 10 – 20 studentech s rozsahem 16, 20 nebo 25 vyučovacích hodin týdně. Jazykové kurzy poskytují vízovou podporu, registrují studenty po příjezdu do České republiky, poskytují zpětnou vazbu o studijním pokroku, zajišťují průběžné testování. Za poplatek poskytují ubytování pro svoje studenty, výlety po českých a evropských památkách, překlad dokumentů nebo komplexní přípravu a podání žádostí o nostrifikaci s předloženými dokumenty.

Velká pozornost ve výuce jazyka musí být věnována výslovnosti, ale tradiční výuka češtiny jako druhého jazyka je přednostně zaměřená na výuku a nácvik gramatiky. V počátcích osvojování češtiny by se měl cizinec naučit rozlišovat základní fonémy pomocí jednodušších cvičení snadnějších hlásek, a tak přijít na nácvik suprasegmentálních

fonetických jevů (přízvuku, intonace). Gramatická přesnost není prioritní záležitostí na začátku vyučování jazyka. Zvládnutí časování sloves v prezentu a odlišení jednotlivých osob jsou nejdůležitější požadavky, aby nedocházelo k vyloženým problémům v komunikaci. Naproti tomu mají studenti jazykových kurzů velký počet výukových hodin věnovaných jen studiu české gramatiky. Důležitou roli hraje intuitivní učení studenta, například prostřednictvím výuky dalšího cizího jazyka nebo jiné předchozí zkušenosti. Rozšiřování slovní zásoby u každého jednotlivce probíhá jinak. Rychlost zapamatování slov a výrazů a způsob jejich učení se liší. Podle Škodové (2017, s. 67-70) by měl vyučující uvážlivě a pomalu dávkovat rozšiřování slovní zásoby. Pro studenta je tedy důležité ovládat nadřazené slovo typu „člověk, věc, slovo, jméno, květina, zvíře, nábytek, obchod, barva“. V případě, kdy cizinec zapomene nějaké konkrétní slovo, se potom dokáže na jednotlivosti doptat. Návčik kompenzačních strategií musí být nedílnou součástí návčiku všech dovedností, nejvíce ovšem dovednosti mluvení. Jde o konkrétní návody nebo recepty, jak pomoci překonat chybějící jazykové prostředky: gesta, obrázky, opis apod. Značný problém cizincům dělá rozlišnost běžných hovorových forem a obecné češtiny. Je žádoucí, aby cizinec zvládl užívání modelových komunikativních situací jako pozdrav, prosba, poděkování a jejich užívání si zautomatizoval. Zpočátku stačí, aby student ovládal ty nejméně používané formy, pak svoji zásobu obohatí.

2.4.2 Odborné vyhodnocení úrovně znalosti jazyka

Převážná většina studentů má za cíl dosáhnout jazykových znalostí na úrovni B2 před nástupem na vysokou školu, respektive před přijímacími zkouškami, jelikož majorita vysokých škol v České republice má v rámci přijímacího řízení na české programy zkoušku z češtiny pro uchazeče-cizince na jazykové úrovni B2. Během ročního kurzu se studenti učí jazyk úroveň po úrovni. Během akademického roku tak projdou značným množstvím materiálů, od výuky abecedy a výslovnosti, až po komplexní témata jako deklinace přijatých substantiv a slovosled. Studenti semestrálních kurzů mají podobný program, ale méně výukových hodin, tím pádem je semestrální kurz intenzivnější.

Pro hodnocení jazykového pokroku studenti skládají zkoušky v rámci přípravných kurzů češtiny po každé absolvované úrovni: A1, A2, B1, B2. Tento nástroj hodnocení pokroku udává jasný přehled úspěšnosti jednotlivého studenta dle otestovaných dovedností. Obecně jde o dovednosti jako poslech s porozuměním, gramaticko-lexikální část, čtení

s porozuměním, psaní a ústní část. Návrh těchto zkoušek vychází z norem Evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR). SERR poskytuje standardizované kritérium pro hodnocení znalosti jazyka studentům i učitelům.

Kromě hodnocení osvojení učiva po jednotlivých úrovních studenti píšou méně rozsáhlé testy během studia v kratších intervalech. V závislosti na vnitřních předpisech jazykového kurzu, obecně jednou týdně, skládají studenti testy z témat, která za tuto kratší dobu probrali.

2.4.3 Kulturní příprava na studium na VŠ

Stále více jazykových škol integruje pro poskytování informací studentům různé online platformy jako GetCourse, Google Meet, Microsoft Teams a jiné. Online formát umožňuje studentům zpracovávat informace v libovolném čase a vracet se k nim v případě potřeby. Studenti-cizinci získávají nové poznatky o českých svátcích, zvycích a tradicích, jak využít nezbytné služby, jak si vyřídit časovou jízdenku pro veřejnou hromadnou dopravu nebo jak využívat služby České pošty. Některé jazykové školy pořádají pro studenty výlety na různé hrady, zámky a do přírody, a to nejen v rámci České republiky, ale i mimo ni. Nejoblíbenějšími destinacemi mimo ČR jsou Německo, Rakousko a Maďarsko, méně často Francie, Nizozemsko a další země Evropské unie. Existují ziskové a neziskové organizace, které pořádají různé akce pro mládež. Účastníci tak navazují nové kontakty a známosti, díky kterým pak lépe poznají Českou republiku a získají zaměstnání.

Jedním z nejoblíbenějších postupů integrace cizinců do české společnosti je též získání zaměstnání. Česká republika je v tomto ohledu skvělou zemí, protože pracovní podmínky pro občany i cizince jsou na velmi vysoké úrovni. Obecně mají studenti jazykových kurzů časovou kapacitu na brigádu, eventuálně jiný pracovní poměr. Nejčastěji se jedná o práci číšníka, personálu v obchodech s oblečením, baristy, práci na různých turistických místech a podnicích: prodej magnetek, šperků, zájezdy pro turisty a další.

3 Vysokoškolský vzdělávací systém v ČR

Vysokoškolské vzdělání v České republice je terciární úroveň vzdělání, odpovídá úrovni ISCED 5A, ISCED 5B a ISCED 6 dle mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání ISCED 97 (viz kap. 3.1). Vysokoškolské vzdělání se skládá z bakalářských, magisterských a doktorských studijních programů.

Vysoké školy se dělí na veřejné, státní, soukromé a zahraniční. Převážná většina spadá do veřejných a soukromých vysokých škol. Celkem v České republice působí 56 vysokých škol, z nich 26 veřejných a 28 soukromých vysokých škol (ČSU, 2021). Taková tendence se vyvinula pod vlivem rozdělení státního rozpočtu v oblasti vzdělávání. Základní principy financování vysokých škol nastavuje zákon o vysokých školách (§2, §3 a §16). Veřejné vysoké školy jsou financovány vícezdrojově, přibližně 70 % příjmu je poskytováno ze státního rozpočtu, konkrétně z kapitoly MŠMT. Zbývající část je poskytována z ostatních kapitol státního rozpočtu, ze státních fondů, z rozpočtů obcí a krajů a jiné. Ubytovací stipendia studentů jsou hrazena z dotací na ubytovací stipendia. Rozhodující část příjmů soukromých vysokých škol zpravidla tvoří poplatky za studium – školné. Výše poplatku je stanovena v univerzitních vnitřních předpisech a není omezená žádným předpisem. Vysokým školám jsou poskytovány dotace na výplatu sociálních stipendií.⁵

Výuka na univerzitách je poskytována i v cizím jazyce v celém rozsahu studijního programu, nejčastěji v angličtině, výjimečně v němčině. V případě studia v cizím jazyce stanoví veřejná vysoká škola poplatek za studium, který není zákonem vymezen. Kromě toho musí studenti veřejných vysokých škol platit poplatky za přijímací řízení a za překročení standardní délky studia.

Studium může mít podobu prezenční, distanční či kombinovanou. Akademický rok trvá dvanáct kalendářních měsíců a má dva semestry – letní a zimní. Termíny zahájení a dobu trvání semestrů stanoví rektor. Výuka, zkouškové období a období prázdnin jsou součástí jednotlivých semestrů.

Všechny veřejné vysoké školy a většina soukromých vysokých škol hodnotí výsledky studia podle evropského systému přenosu a akumulace kreditů (ECTS). Tento systém je jedním z hlavních nástrojů boloňského procesu. Česká republika a majorita zemí Evropské unie využívá ECTS jako vnitrostátní systém kreditů. Tento systém usnadňuje

---

⁵ *Europa.eu*. Financování terciárního vzdělávání. – <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czechia/financovani-terciarniho-vzdelavani#:~:text=Státní%20vysoké%20školy%20jsou%20financovány,akademie%20z%20kapitoly%20Mí%20nisterstva%20vnitra>.

uznávání kvalifikací a zvyšuje srozumitelnost studijních výsledků. 60 kreditů ECTS odpovídá celému jednomu roku studia nebo práce. Bakalářské studium se skládá ze 180 nebo 240 kreditů, magisterské z 90 nebo 120 kreditů, v doktorském studiu se počet kreditů různí.⁶

3.1 Struktura

Vzdělávací systém v České republice je rozdělen do čtyř formálních stupňů vzdělávání: předškolní, základní, střední a terciární. Aby bylo možné porovnat aspekty vzdělávání mezinárodně, „je nutné, aby požadovaná data byla dostupná pro různé země na základě mezinárodně uznávaného standardního klasifikačního schématu zahrnujícího všechny typy vzdělávacích programů, které může země mít“ (UNESCO, 1999). Mezinárodní standardní klasifikace vzdělání ISCED 97 (International Standard Classification of Education) je systém klasifikace vzdělání vyvinutý UNESCO (Organizace spojených národů pro vzdělávání, vědu a kulturu). Tato klasifikace slouží k usnadnění mezinárodního srovnávání vzdělávacích programů a úrovní napříč různými zeměmi a systémy, umožňuje sběr dat o vzdělání a tím podporuje tvorbu statistik a z nich plynoucích rozhodnutí, podporuje tvorbu vzdělávacích politik a přispívá k akomodaci migrantů a mezinárodní spolupráce.

ISCED 97 dle Kalouse a Veselého (2006, s. 34-36) vymezuje sedm vzdělávacích úrovní:

- ISCED 0 – preprimární vzdělávání – počáteční fáze organizované výuky, uvedení velmi malých dětí do prostředí školního typu;
- ISCED 1 – primární vzdělávání – začátek systematického studia, osvojení základů čtení, psaní a matematiky;
- ISCED 2 – nižší sekundární vzdělávání – všeobecně vzdělávací, odborné či předodborné zaměření v kategoriích A, B a C, výuka zaměřena na jednotlivé předměty;
- ISCED 3 - vyšší sekundární vzdělávání – všeobecně vzdělávací, odborné či předodborné zaměření. Kategorie A a B nejsou určeny pro přímý vstup na trh práce, pokračují ve studiu na programech 5A a 5B. Vzdělávání kategorie C vede k přímému

---

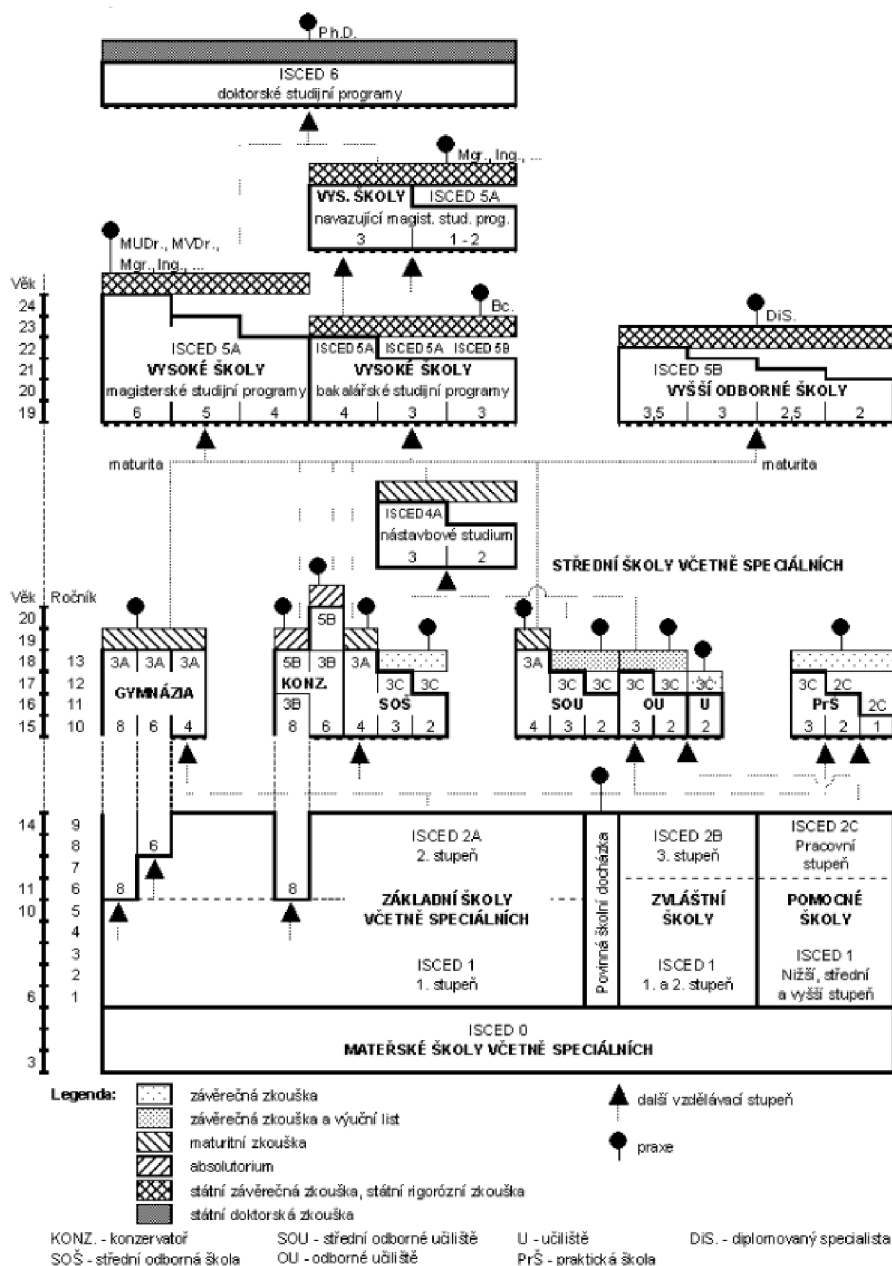
⁶ *Europa.eu*. Evropský kreditní systém pro vysokoškolské vzdělávání (ECTS). – <https://education.ec.europa.eu/cs/education-levels/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education/european-credit-transfer-and-accumulation-system>

vstupu na trh práce, absolvent však může pokračovat ve studiu v programech úrovně 4 nebo 3;

- ISCED 4 – postsekundární neterciární vzdělávání – mezistupeň mezi programy ISCED 3 a ISCED 5. Často jsou na vyšší úrovni než programy ISCED 3, nikoli však významně. Všeobecně vzdělávací, odborný či předodborný charakter v kategoriích A, B a C. Absolventi ISCED 4A mají přímý přístup k úrovni 5A a nejsou obvykle připraveni k výkonu určitého povolání. Obdobně ISCED 4B vede k přímému vstupu na úroveň 5B. ISCED 4C připravuje k přímému vstupu na trh práce;
- ISCED 5 – terciární vzdělávání – programy kategorie A jsou založeny převážně teoreticky, poskytují absolventům dostatečnou kvalifikaci pro vstup do vědecko-výzkumných studijních programů a k profesím s vysokými kvalifikačními požadavky. ISCED 5B jsou obecně více prakticky orientovány, obvykle je výuka koncipována pro výkon konkrétní profese;
- ISCED 6 – terciární vzdělání vedoucí k udělení vědecké kvalifikace – jsou věnovány studiu vyšší úrovně a původnímu výzkumu. K úspěšnému absolvování je nutné předložení doktorské práce nebo disertace, která je produktem původního výzkumu a není založená jen na výuce.

Český vzdělávací systém je schematicky zachycen na obrázku 1 s zohledněním mezinárodní standardní klasifikace vzdělání ISCED 97.

Obrázek 1 Schéma vzdělávacího systému České republiky v ak. roce 2003/2004

Zdroj: Ústav pro informace ve vzdělání

Terciární vzdělávání odpovídá úrovním ISCED 5A, ISCED 5B a ISCED 6. Zahrnuje především vzdělávání na vysokých školách, vyšších odborných školách, část ročníků konzervatoří a další formy vzdělávání na vysokých školách. Jejich studijní program připravuje škola a je akreditován ministerstvem. Podíl všeobecných, základních odborných a specifických odborných předmětů je následující 20:40:30 (Schneider, 2008, s. 220).

Vyšší odborné školy jsou zahrnuty do ISCED 5B. Vzdělávání navazuje na znalosti a dovednosti ze studia programů ISCED 3B. Jde o všeobecné a odborné vzdělání a praktickou

přípravu pro výkon náročných profesí. Absolventi získávají titul DiS. – diplomovaný specialista. Do ISCED 5B se také řadí další programy vzdělávání realizované vysokými školami, jako např. studium pro rozšíření/získání pedagogické kvalifikace a poslední 2 roky vzdělávání na konzervatořích.

Bakalářské studijní programy (3–4leté), magisterské studijní programy (2–3leté) a navazující magisterské studijní programy (standardně 2leté) jsou součástí ISCED 5A a jsou realizovány na vysokých školách. Po absolvování bakalářských studijních programů ISCED 5 absolventi získávají titul Bc. - bakalář, nebo BcA. - bakalář umění. Po absolvování magisterských programů – Mgr. – magistr, nebo Ing. – inženýr. Programy lékařské, veterinární a obory magisterské architektury obecně trvají 6 let a nedělí se na bakalářské a magisterské navazující.

Úrovní ISCED 6 odpovídá doktorské studium, které je realizováno na vysokých školách a vede k získání vědecké kvalifikace.

3.2 Podmínky přijetí na VŠ pro cizince

Cizinci mají v České republice v oblasti základního, středního, vyššího odborného a vysokoškolského vzdělávání stejná práva a povinnosti jako občané České republiky (pokud není zákonem stanoveno jinak). Cizincům náleží právo na vzdělání podle Listiny základních práv a svobod.⁷

V roce 2021 byl podíl cizinců na veřejných vysokých školách v ČR 17,1 %, což je 52 109 osob z celkových 251 964 studujících. Největší podíl studentů-cizinců na veřejných vysokých školách je na Vysoké škole ekonomické v Praze (28,0 %), na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze (25,7 %), České zemědělské univerzitě v Praze (25,6 %), na Masarykové univerzitě (23,8 %), na Veterinární a farmaceutické univerzitě Brno (23,8 %), na Vysokém učení technickém v Brně (23,7 %). Ve stejném roce na soukromých vysokých školách byl podíl cizinců 18,6 %, přičemž celkem studujících bylo 22 139 osob, 5 048 z nich nejsou státními občany ČR. Mezi nimi jsou pro studenty-cizince nejpopulárnější Arcip s.r.o.

---

⁷ ČSÚ. *Cizinci v České republice – 2004. 4. Vzdělávání cizinců* – https://www.czso.cz/csu/czso/1414-04-2004-4_vzdelavani_cizincu

(80,9 %), Anglo-americká vysoká škola, o.p.s. (74,0 %), University of New York in Prague, s.r.o (58,8 %), Vysoká škola obchodní a hotelová, s.r.o. (57,7 %) (ČSU, 2021).⁸

Podrobnější přehled studentů, pocházejících ze zemí Evropské unie a z jiných zemí lze nalézt v tabulce 2

---

⁸ ČSÚ. *T43 Studující na vysokých školách podle státního občanství v roce 2021* – https://www.czso.cz/documents/11292/32508276/2122_c04t43.pdf/e260e199-51e8-42b7-8fc5-c0da3556fda2?version=1.0

Tabulka 2 Studenti VŠ – cizinci podle státního občanství (rok 2021)

Studenti VŠ – cizinci podle státního občanství. Rok 2021			
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy			
Počet studentů celkem		52 109	
z toho:			
Statní občanství		Statní občanství	
EU	počet studentů	Ostatní země	počet studentů
Bulharsko	119	Ázerbájdžán	401
Francie	235	Bělorusko	1 067
Chorvatsko	107	Čína	698
Itálie	682	Egypt	253
Kypr	168	Ghana	379
Německo	1 045	Gruzie	182
Polsko	355	Indie	1 530
Portugalsko	213	Írán	563
Rakousko	193	Izrael	441
Rumunsko	153	Kazachstán	2 720
Řecko	212	Moldavsko	136
Slovensko	21 913	Norsko	201
Španělsko	214	Rusko	8 575
Švédsko	135	Spojené státy	600
		Srbsko	221
		Sýrie	227
		Turecko	449
		Ukrajina	4 613
		Uzbekistán	258
		Velká Británie	390
		Vietnam	511

Zdroj: vlastní zpracování dle statistik ČSU: R40 Studenti VŠ – cizinci podle státního občanství.

Minimálním vstupním požadavkem pro vstup na terciární úroveň vzdělání je osvědčení o maturitě získané na vyšší sekundární úrovni. Studenti, kteří nestudovali v České republice před nástupem na vysokou školu však osvědčení o maturitě mít nemůžou. V takovém případě v rámci přijímacího řízení je potřeba doložit nostrifikační doložku (viz

kap. 3.2.1.) nebo využít možnost uznání zahraničního vzdělání vysokou školou (viz kap. 3.2.2.). Všichni uchazeči skládají v rámci přijímacího řízení zkoušky oborové a/nebo logické, neboť se skládá test všeobecných studijních předpokladů, u vybraných oborů se skládají testy z anglického a/nebo cizího jazyka. Obecně jde o 1–2 předměty dle zaměření, v některých případech se v rámci přijímacího řízení neskládají žádné zkoušky. Poslední, ale neméně důležitou podmínkou pro cizince je úspěšně složená zkouška z českého jazyka (pro studium v českém jazyce). Úroveň testu záleží na vnitřní směrnici jednotlivé univerzity, nejčastěji mají uchazeči-cizinci úspěšně složit zkoušku z českého jazyka úrovně B2. Určité fakulty/vysoké školy požadují jen B1, zatímco jiné požadují C1 v závislosti na náročnosti oboru.

3.2.1 Nostrifikace zahraničního vzdělávání

Nostrifikace je proces uznávání a kvalifikace předchozího zahraničního vzdělání získaného žadatelem, který není statním občanem České republiky, nebo získal vzdělání ve vzdělávacím zařízení mimo ČR. Proces se upravuje podle § 89 a § 90 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, ve spojení se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

V závislosti na dosaženém stupni vzdělání a účelu, za kterým je zapotřebí vzdělání nebo kvalifikaci uznat, se pak postup liší. Uznávání zahraničních vysvědčení či diplomů ze základních, středních a vyšších odborných škol vyřizuje krajský úřad (odbor školství). O uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání rozhodují Veřejné vysoké školy, které uskutečňují akreditovaný obsahově obdobný studijní program. V rámci problematiky této bakalářské práce je uváženo jen uznávání zahraničních vysvědčení či diplomů ze základních, středních a vyšších odborných škol, které je upraveno v § 108 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a v jeho prováděcí vyhlášce č. 12/2005 Sb., o podmínkách uznání rovnocennosti a nostrifikace vysvědčení vydaných zahraničními školami.

Existuje několik ekvivalenčních dohod, podle kterých žadatel může přímo použít doklad na území České republiky anebo požádat příslušný uznávací orgán o uznání zahraničního vzdělání. Pokud byl předmětný doklad vydán v Maďarsku, Německu nebo Polsku, držitel dokladu ho může přímo použít na území ČR, není tedy nutné překládat osvědčení o uznání zahraničního vzdělání. Držitel dokladu může přesto požádat o vydání

osvědčení příslušný uznávací orgán, v tomto případě musí žadatel zaplatit správní poplatek a předložit další náležitosti v případě potřeby. Byl-li doklad vydán ve Slovinsku, provádí se vyřízení stejně s ohledem na oboustranné potvrzení závazků plynoucích z dohody o vztazích mezi Českou republikou a Slovinskem. Drobné rozdíly spočívají v tom, že sjednaná dohoda mezi ČR a Slovinskem náleží do kategorie smluv vládních, zatímco ostatní smlouvy náleží do kategorie prezidentských smluv a mají v českém právním řádu přednost před zákonem, pokud stanoví něco jiného než zákon, z důvodu schválení Parlamentem ČR a ratifikace prezidentem republiky.

Jestliže vysvědčení nebo diplom cizince nespadá do výše uvedené kategorie, může cizinec podat žádost, podle které příslušný krajský úřad rozhodne o uznání platnosti zahraničního vysvědčení v České republice. Tento proces se nazývá nostrifikace. Celý proces spravuje Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.

K žádosti mají být připojeny následující doklady:

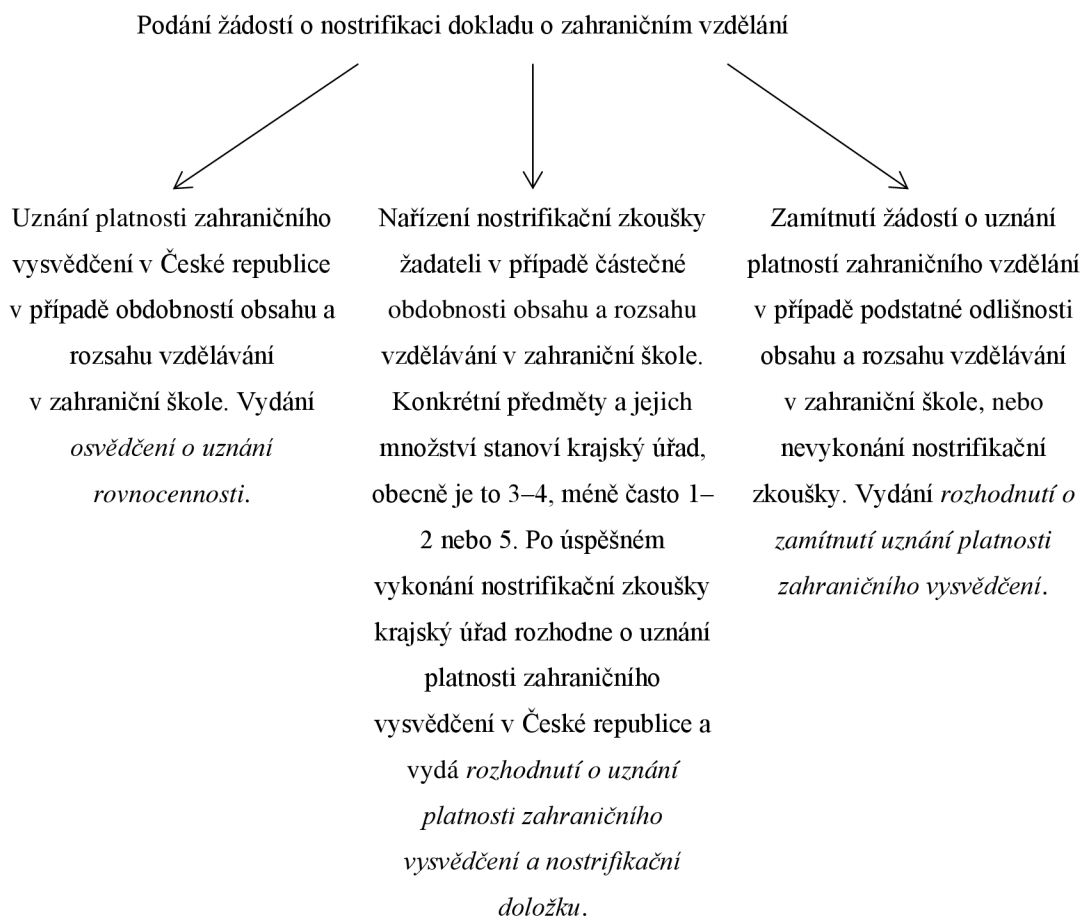
- originál zahraničního vysvědčení nebo jeho úředně ověřená kopie;
- doklad o obsahu a rozsahu vzdělávání absolvovaného v zahraniční škole;
- doklad o skutečnosti, že škola je uznána státem, podle jehož právního řádu bylo zahraniční vysvědčení vydáno, za součást jeho vzdělávací soustavy, pokud ze zahraničního vysvědčení tato skutečnost nevyplývá (v případě nostrifikace);
- úředně ověřený překlad uvedených dokladů do českého jazyka, vyhotovený překladatelem zapsaným v České republice do seznamu znalců a tlumočnicků; u dokladu vyhotoveného ve slovenském jazyce se překlad do českého jazyka nevyžaduje;
- pravost podpisů a otisků razítek na originálech zahraničních vysvědčení a skutečnost, že škola je uznána státem, podle jehož právního řádu bylo zahraniční vysvědčení vydáno, musí být ověřena příslušným zastupitelským úřadem České republiky a dále ministerstvem zahraničních věcí státu, podle jehož právního řádu bylo zahraniční vysvědčení vydáno, popřípadě notářem působícím na území takového státu, není-li mezinárodní smlouvou stanoveno jinak;
- písemná plná moc v případě zastoupení žadatele/žadatelky zmocněncem;
- doklad prokazující místo pobytu žadatele/žadatelky na území České republiky;

- doklad o zaplacení správního poplatku za přijetí žádosti ve výši 1 000 Kč (informace podá příslušný krajský úřad).⁹

Po podání žádosti v závislosti na stupni shody obsahu a rozsahu vzdělávání žadatele v zahraniční škole vyřizování proběhne jednou z těchto tří možností:

Tabulka 3 Možné varianty průběhu řízení po podání žádosti o nostrifikaci

Zdroj: vlastní zpracování

Stanovená lhůta pro vyřízení žádosti je 30 dnů od dne doručení žádosti s kompletní sadou dokladů, ve složitějších případech 60 dnů. Po vykonání nostrifikační zkoušky je doba doručení rozhodnutí a případně nostrifikační doložky taktéž 30 dnů.

Žadateli, který není státním občanem České republiky nebo získal vzdělání v jiném státu než ČR, nemůže být nařízena nostrifikační zkouška z předmětu český jazyk a literatura. Pro ústní zkoušku má zkoušený využít možnost tlumočnicka, zapsaného v seznamu tlumočnicků, kterého si zajistí na vlastní náklady.

⁹ MŠMT. *Uznání zahraničního vzdělání (s výjimkou VŠ)* – <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/nostrifikace-uznani-zahranicniho-zakladniho-stredniho-a>

3.2.2 Uznávání zahraničního vzdělání vysokou školou

V současné době uchazeči, kteří neuspěli u nostrifikační zkoušky anebo jejichž žádost byla zamítnuta a kteří tudíž nemají rozhodnutí o uznání platnosti zahraničního vysvědčení a nostrifikační doložku, mají právo na vyhodnocení jejich zahraničního vzdělání v rámci přijímacího řízení univerzitou, která získala institucionální akreditaci a je oprávněna posuzovat zahraniční vzdělání jejich uchazečů podle § 48 odst. 6 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. Tento proces má mnoho názvů: interní evaluace, uznávání zahraničního vzdělání, uznávání studia ze zahraničí, posouzení zahraničního vzdělání a jiné. Upravuje se zákonem o vysokých školách, § 48 odst. 4 a 5. Hlavní rozdíl od obecné nostrifikace spočívá v tom, že kladně vyřízená žádost, tedy přiznání rovnocennosti zahraničního vzdělání, platí jenom v rámci té univerzity, která tuto žádost vyřídila. Žadatel nemůže být přijat ke studiu na jiné univerzitě než na té, která toto vyřízení provedla. Soukromá vysoká škola nemá pravomoc uznávat zahraniční vysokoškolské vzdělání.

Každá univerzita má svoje požadavky na dokumenty, které uchazeč doloží k žádosti. Tyto požadavky a jiné důležité informace jsou veřejně dostupné na webových stránkách vysoké školy. Podklady, které nejsou v originále vydány v českém, slovenském, nebo anglickém jazyce, musí být úředně přeloženy do českého nebo anglického jazyka soudním tlumočnickem.

Obecně požadované doklady:

- Kopie vysvědčení/VŠ diplomu o zahraničním vzdělání. Musí být úředně ověřena a dodána v českém nebo anglickém jazyce;
- Kopie dokladu o obsahu a rozsahu vzdělávání s přehledem hodinové dotace a studijních výsledků. Musí být úředně ověřena a dodána v českém nebo anglickém jazyce.

Kromě výše uvedených dokladů může být uchazeč dále vyzván o doložení:

- Potvrzení o tom, že studijní program uskutečňovala instituce oprávněná poskytovat vzdělání srovnatelné se středoškolským/vysokoškolským vzděláním podle školského/vysokoškolského zákona;
- Potvrzení o tom, že absolvent dané střední / vysoké školy je oprávněn se ucházet v cizí zemi o přijetí do bakalářského / magisterského / doktorského studijního programu a je způsobilý pro studium;

a další.

Univerzita, konkrétně její oddělení, které odpovídá za uznávání zahraničního vzdělání, posoudí shodu obsahu a rozsahu vzdělávání v zahraniční škole a rozhodne o přijetí, respektive nepřijetí, uchazeče ke studiu ve vztahu k posouzení zahraničního vzdělání.

Výše poplatku za uznání zahraničního vzdělání si stanovuje každá jednotlivá vysoká škola, poplatek je vždy nevratný i při zamítnutí žádosti, hradí se jednorázově bez ohledu na počet přihlášek.

4 Sociokulturní zvláštnosti

Kultura – (z lat. Colo – vzdělávat, obdělávat, pěstovat; cultura – pěstování, vzdělávání) je jedna z centrálních kategorií společenských věd, ve svém nejširším pojetí vyjadřující specifický lidský způsob organizace, realizace a rozvoje činnosti, objektivovaný ve výsledcích fyzické a duševní práce. V druhé polovině 19. století německý kulturní historik a filozof W. Dilthey v rámci zkoumání tzv. systému kultury udává, že tento systém je tvořen jazykem, morálkou, uměním, náboženstvím a vědou.¹⁰ V dnešní době UNESCO definuje pojem kultura jako „*soubor distinktivních duchovních a hmotných, intelektuálních i citových rysů, které charakterizují společnost nebo společenskou skupinu; kultura zahrnuje vedle umění a písemnictví také způsoby života, způsoby soužití, hodnotové systémy, tradice a přesvědčení*“.

V procesu integrace do společnosti v nové zemi je jednou z největších obtíží na cestě cizince učení se novému jazyku a navazování komunikace s majoritní společností. Další výzvou je pochopení kulturních hodnot obyvatel dané země a přivyknutí jejich tradicím a zvykům v každodenním životě: jídlo a pití a obvyklý čas pro jednotlivá denní jídla, pracovní doba, státní svátky, činnosti ve volném čase; v mezilidských vztazích: třídní struktura společnosti a vztahy mezi třídami, vztahy mezi pohlavími (genderové rozdíly, intimita), struktura rodiny, vztahy mezi generacemi a vztahy v pracovním prostředí, vztahy mezi rasami a společenstvími, mezi politickými a náboženskými skupinami; v životních podmínkách: podmínky bydlení, přístup a kvalita systému sociální péče a zdravotní péče; v hodnotách společenstva (hmotných a nehmotných): majetek, bezpečnost, vztahy k menšinám, náboženství, jiným národnostem, politika, umění.

Sociokulturní zvláštnosti České republiky jsou neodmyslitelnou součástí její identity a odrážejí bohatou historii a kulturní dědictví země.

4.1 Fáze integrace do společnosti

Na počátku 20. století americký sociolog Robert E. Park představil svůj asimilační model, základem kterého byl tzv. „Race Relations Cycle“. Podle něj má cyklus integrace jednotlivce do společnosti 4 fáze: kontakt, konflikt neboli soupeření, přizpůsobení neboli

---

¹⁰ NEŠPOR, Z. *Sociologická encyklopedie* – <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kultura>

akomodace a nakonec asimilace.¹¹ Při napojení tohoto modelu na zahraniční studenty přijíždějící do Česka lze konstatovat:

- Kontakt s původními obyvateli hostitelské společnosti. Tato fáze je nejkratší fází celého cyklu, počátkem které je přilet/příjezd do České republiky. Obecně trvá několik dnů a rychle přechází do druhé fáze;
- Soupeření. V této fázi se imigrant a hostitelská společnost začnou vnímat jako nepřátele. Je obtížné určit konkrétní časový rámec této fáze, jelikož to závisí na množství faktorů jako osobní názor a představy jednotlivce, odolnost vůči stresu, minulá zkušenost a jiné. V některých případech se tato fáze může opakovat po určité době;
- Akomodace – přizpůsobování se většinové společnosti, zpravidla začíná po 3–7 měsících a trvá až do asimilace. Akomodace může nastat po kontaktu s původními obyvateli společnosti jako druhá fáze, přičemž fáze soupeření nemusí nastat;
- Asimilace. Konečná fáze modelu, která nastává v rozmezí od 8–9 měsíců do několika let, kdy se imigrant zcela rozplyne ve společnosti.

V této stádiu je nezbytné definovat pojem **asimilace** (angl. assimilation). V sociologii je asimilace proces začlenění určité minoritní (např. migrující) společenské skupiny do skupiny dominantní (majoritní) skrze déle trvající kontakt, až k úplnému splynutí (inkorporaci) jejích členů.¹² Asimilace, na rozdíl od integrace, zahrnuje splynutí cizinců nebo příslušníků menšin s novou kulturou a opuštění své původní.

V druhé polovině stejného století sociolog Milton M. Gordon vyvinul teorii 7 stupňů asimilace, ve které kladl velký důraz na kulturu. Tento koncept se skládá z následujících fází:

- Kulturní nebo behaviorální asimilace, známá také jako akulturace;
- Strukturální asimilace;
- Manželská asimilace – amalgamace (rozsáhlé uzavírání smíšených manželství);
- Identifikační asimilace – vytvoření společného pocitu lidství na společenské úrovni;
- Postojová recepční asimilace;
- Behaviorální recepční asimilace;
- Občanská asimilace (Gordon, 1964, s. 71).

---

¹¹ NEŠPOR, Z. *Sociologická encyklopedie* – <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Asimilace>

¹² NEŠPOR, Z. *Sociologická encyklopedie* – <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Asimilace>

Tento model asimilace předpokládá, že kontakt příslušníků etnických menšin s majoritní společností vede ke ztrátě jejich původních kulturních vzorců a etnické identity, což, jak ukazuje praxe, se objevuje u většiny migrantů.

4.2 Institucionální rámec a základní pojmy integrační politiky ČR

Ministerstvo vnitra ČR, odbor azylové a migrační politiky (OAMP MV) je od roku 2008 orgánem, který nese odpovědnost za koordinaci státní politiky integrace cizinců, dle usnesení vlády ČR ze dne 23. července 2008, č. 979. Koordinace integrační politiky, rozdělování dotací a administrace přerozdělování prostředků z Evropského sociálního fondu (ESF) je pověřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí ČR (MPSV). Za realizaci dílčích aktivit odpovídají MŠMT, MPO, MZD, MMR a MK. Na realizaci opatření integrační politiky se podílejí především neziskové organizace, dále pak integrační centra.¹³ Dle Ministerstva práce a sociálních věcí je integrace cizinců proces umožňující cizincům postupně se začlenit do české společnosti. Cílem integrace je oboustranně přínosné, nekonfliktní soužití cizinců a majoritní společnosti. Cílovou skupinou politiky integrace cizinců jsou občané třetích zemí (tj. zemí mimo Evropskou unii, Evropský hospodářský prostor a Švýcarsko) pobývajících legálně na území České republiky. Cílovou skupinou integrace je i majoritní společnost.¹⁴ Česká republika formulovala politický dokument Zásady koncepce integrace cizinců na území České republiky, který je přílohou Usnesení vlády číslo 689 ze 7. 7. 1999. Integrační politika má za cíl podporování začlenění legálně pobývajících cizinců do společnosti a zajištění nekonfliktního a oboustranně přínosného společného soužití mezi cizinci a majoritou. Účelem integračních opatření je působit jako prevence vzniku ekonomicky, sociálně a kulturně rozdělené společnosti.¹⁵ Poslední aktualizace Koncepce integrace cizinců byla provedena v roce 2016. Praha jako město s největším podílem cizinců v celé České republice má svoji koncepci – „Koncepce hl. m. Prahy“, která je schválena Zastupitelstvem hlavního města Prahy.

---

¹³ Konsorcium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR. *Společně a lépe – posílení kapacit Konsorcia nevládních organizací pracujících s migranty v ČR* – https://migracnikonsorcium.cz/wp-content/uploads/2020/12/integrace-z-pohledu-nno_publicace.pdf

¹⁴ MPSV. *Integrace cizinců* – <https://www.mpsv.cz/integrace-cizincu>

¹⁵ Cizinci.cz. *Integrační politika ČR* – <https://www.cizinci.cz/web/cz/zakladni-informace1>

4.3 Vízový proces

Pro vstup do ČR musí občanům 3. zemí být uděleno dlouhodobé vízum. Dle Ministerstva zahraničních věcí České republiky dlouhodobá víza jsou určena pro účely zdravotní, kulturní, sportovní, oficiální (politický), rodinný, studium, školení, stáž, dobrovolnictví, pracovní dovolená, sezónní zaměstnání, zácvik, podnikání nebo ostatní. Vízum lze udělit nejdéle na 1 rok.

V závislosti na typu jazykového kurzu konzulát příslušné země rozhoduje o udělení víza „D“ - ostatní účely v případě soukromých kurzů nebo víza D/VC/24/-/- za účelem studia v případě, že vybraný jazykový kurz působí na bázi veřejné vysoké školy.

V obou případech postup podání je následující:

- Sjednání termínu k podání žádosti na příslušném konzulátu v zemi občanství.

Dokumenty, potřebné k žádosti kromě formuláře:

- a. Cestovní pas;
- b. 2 fotografie;
- c. Biometrické údaje (otisk prstů);
- d. Potvrzení o přijetí ke studiu nebo do kurzu;
- e. Prokázání zajištěného ubytování;
- f. Výpis z bankovního účtu potvrzující dostupnost nultých finančních prostředků;
- g. Výpis z evidence Rejstříku trestů.

Podání žádosti je zpoplatněno. Lhůta rozhodování je 60-120 dnů.

- V případě schváleného víza zajištění zdravotního pojištění;
- Vyzvednutí víza.¹⁶

Vzhledem k tomu, že tento typ víza lze udělit pouze na dobu nepřesahující 1 rok, po uplynutí této doby studenti pobývají na území ČR na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia D/VC/23/-/- . Žádost o vydání povolení k dlouhodobému pobytu je cizinec oprávněn podat rovněž na území České republiky na pracovišti Ministerstva vnitra. K žádosti cizinec předloží:

- Cestovní doklad;
- Doklad, potvrzující účel pobytu (nejčastěji potvrzení o studiu);

---

¹⁶ MZV ČR. *Dlouhodobé vízum* – https://mzv.gov.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/pobytova_opravneni_k_pobytu_nad_90_dnu/dlouhodobé_v_izum_1.html

- Doklad o zajištění ubytování po dobu pobytu na území;
- Fotografii;
- Doklad o zajištění prostředků k pobytu na území;
- Zdravotní pojištění po dobu pobytu na území;

Schválené povolení k dlouhodobému pobytu je karta, která je známa jako „biometrie“. Na této kartičce je udáno rodné číslo cizince, které mu bylo přiděleno schválením prvního povolení k dlouhodobému pobytu.

5 Souhrn integračních politik a postupů ve vysokoškolském systému ČR pro integraci studentů-cizinců

Jak je uvedeno v kapitole 4.2 na realizaci opatření integrační politiky se podílejí neziskové organizace, dále integrační centra. Jako příklad akcí, které jsou uskutečňovány pro podporu integrace cizinců, je možné uvést událost na Masarykově univerzitě „Týden pro inkluzi 2016 / Cizinci v ČR – současná situace“. Akce byla uskutečněna 10. 11. 2016 Ústavem českého jazyka FF MU Brno ve spolupráci s organizací Rytmus o. p. s. Na semináři bylo nastoleno téma současné situace jazykové podpory různých skupin cizinců v České republice. Kromě toho byli účastníci seznámeni s migrační politikou ČR a s integrací uprchlíků.¹⁷

Oddělení přijímacího řízení a vnějších vztahů FF UK spolu s Akademií věd ČR realizovalo přednášku pod názvem „Cizince v ČR nechceme? Sociální mechanismy xenofobie pohledem etnologie“ v rámci univerzitního týdne vědy a techniky. Přednáška představila sociální a psychologické pozadí xenofobních myšlenek a textů zaměřených na cizince v České republice, přičemž pozornost byla věnována zejména městským legendám, fámám a hoaxům, které se šíří na internetu a sociálních sítích¹⁸.

Je nutné uvést, že podobné akce se konají málokdy, vysoké školy téměř nepořádají speciální akce, workshopy nebo semináře věnované tomuto tématu. Zahraniční studenti mají stejný přístup k akcím jako občané.

---

¹⁷ MUNI. *Týden pro inkluzi 2016 / Cizinci v ČR – současná situace* – <https://www.muni.cz/kalendar/archive-65773271>

¹⁸ UK Filozofická fakulta. *Cizince v ČR nechceme? Sociální mechanismy xenofobie pohledem etnologie* – <https://www.ff.cuni.cz/udalost/cizince-cr-nehceme-socialni-mechanismy-xenofobie-pohledem-etnologie-tyden-vedy-techniky/>

6 Polostrukturovaný rozhovor, kódování respondentů

Pro realizaci praktické části práce byl použit **polostrukturovaný rozhovor** (angl. semi-structured interview), kdy je na jedné straně výzkumník, na straně druhé respondent. Tato metoda kvalitativního výzkumu umožňuje respondentovi volné vyjádření, respondenti tudíž odpovídali ochotně a upřímně. Výzkumník měl připravenou kostru otázek, kterou v chodu rozhovoru částečně měnil a upravoval ji podle reakcí a odpovědí každého respondenta. Polostrukturovaný rozhovor byl právě kvůli tomu vybrán jako nejvhodnější metoda pro výzkum dané problematiky.

11 z 14 rozhovorů bylo uskutečněno v off-line podobě, 3 rozhovory byly uskutečněny prostřednictvím aplikace Zoom se zapnutou kamerou a zvukem z důvodu větší vzdálenosti mezi výzkumníkem a respondenty. Veškeré poskytnuté odpovědi byly nahrány prostřednictvím audio záznamu, pak přepsány do textové podoby pro další analýzu a interpretaci. Každý z respondentů byl seznámen s cíli rozhovoru a dal svůj souhlas na zpracování osobních údajů.

Rozhovorů se zúčastnilo 14 respondentů, 7 z nich jsou absolventi ročního kurzu češtiny pro cizince, 7 zbylých absolvovalo semestrální kurz českého jazyka pro cizince. Každý respondent má svůj unikátní kód, který začíná písmenem R. Následují dvě čísla. První číslo udává příslušnost respondenta ke skupině ročních (1) nebo semestrálních (2) jazykových kurzů. Druhé číslo je přiřazeno dle pořadí. Níže je dána tabulka kódování respondentů:

Tabulka 4 Kódování všech respondentů – přehled

	1. respondent	2. respondent	3. respondent	4. respondent	5. respondent	6. respondent	7. respondent
Roční kurz	R11	R12	R13	R14	R15	R16	R17
Semestrální kurz	R21	R22	R23	R24	R25	R26	R27

Zdroj: vlastní zpracování

Taktéž jsou uvedeny základní údaje jako pohlaví, statní příslušnost, věk respondenta, vysoká škola, fakulta, obor studia a jazyk, v němž měl respondent výuku na uvedeném oboru.

7 Roční kurz – interpretace polostrukturovaného rozhovoru

Rozhovor se skládal z pěti částí, rozdělených podle časového hlediska neboli etap v integraci studentů: úvodní otázky, otázky zaměřující se na informace během jazykového kurzu, přijímací zkoušky a jejich zvládnutí, samotné studium na univerzitě s důrazem na 1. ročník studia a závěr rozhovoru (viz příloha 2).

7.1 Úvodní otázky

Jako první byla provedena interpretace a analýza polostrukturovaného rozhovoru s respondenty, kteří studovali češtinu během jednoho akademického roku. Jak je uvedeno v kapitole 2.4.1. roční jazykový kurz češtiny pro cizince začíná na konci září nebo začátku října, obvykle se shoduje se začátkem zimního semestru na vysokých školách. Konec se shoduje s koncem zkouškového období na vysokých školách v červnu, výuka končí v květnu, následují zkoušky na úroveň jazyka a přijímací řízení.

Níže je dána tabulka s přehledem nutných informací o respondentech.

Tabulka 5 Základní informace o respondentech R11-R17

Kód	Pohlaví	Státní příslušnost	Věk	Vysoká škola	Fakulta, obor	Jazyk studia
R11	Žena	KAZ	22	UK	FHS, obor není definován	Čeština
R12	Žena	KAZ	23	ČZU	PEF, Podnikání a administrativa	Čeština
R13	Žena	UKR	23	UK	LFP, všeobecné lékařství	Čeština
R14	Muž	UKR	22	UK	FHS, obor není definován	Čeština
R15	Muž	UZB	26	UK	FHS, obor není definován	Čeština
R16	Žena	RUS	22	Metropolitní univerzita Praha	Mediální studia	Čeština
R17	Žena	KAZ	21	Metropolitní univerzita Praha	Mezinárodní obchod	Čeština

Zdroj: vlastní zpracování

Většina respondentů ročního kurzu jsou ženy od 21 do 23 let, minorita, tedy 2 ze 7, jsou muži ve věku od 22 do 26 let. Tuto skupinu respondentů zastupují státní příslušníci čtyř zemí, konkrétně Kazachstánu, Ukrajiny, Uzbekistánu a Ruska. Jen jeden respondent R14 je studentem magisterského studia, 5 respondentů jsou studenti bakalářského studia. Jedna respondentka, R13, je studentkou oboru všeobecné lékařství se standardní dobou studia 6 let. 2 ze 7 respondentů studují na soukromé vysoké škole, ostatní studují na veřejných školách. Je nezbytné zmínit, že obě studentky studující na soukromé vysoké škole dříve studovaly na veřejné vysoké škole a obě studovaly 3 roky (včetně opakování ročníku), nicméně studium jim bylo ukončeno. Všichni respondenti studují v českém jazyce.

V rámci první části polostrukturovaného rozhovoru byli respondenti dotázáni, zda se setkali s integrací do hostitelské společnosti před příjezdem do ČR. Jen jeden respondent, R14, měl zkušenost krátkodobé integrace do společnosti mluvící jiným jazykem a mající jinou kulturu. Byl to výměnný pobyt v Tubingen, v Německu, na 2 měsíce na střední škole.

R14 neopakoval žádný ročník studia, získal bakalářský stupeň studia a pokračoval v navazujícím magisterském studiu. Další respondentka R13 měla zkušenost se zapojením se do jiné společnosti, ale v rámci jednoho státu a přibližně stejné kultury. R13 momentálně studuje 4. ročník studia na UK LFP ze 6 nutných pro získání titulu MUDr., také jako R14 nikdy neopakovala ročník ani neprodlužovala studium. 2 se zbývajících 5 studentů, R11 a R12, jednou opakovali ročník studia, další 2 respondentky, R16 a R17, šly studovat na jinou, resp. soukromou, vysokou školu po 3 letech studia na veřejné a R15 využil obě možnosti: šel studovat na jinou školu, přitom si změnil obor z ekonomického na humanitní studia a žádal o prodloužení studia mimo studijní plán. Tím pádem určitá korelace mezi předchozí zkušeností respondenta s integrací a studiem podle vymezeného časového harmonogramu existuje.

Na otázku ohledně faktorů, podle kterých se respondenti rozhodli pro studium v České republice, 4 ze 7 respondentů uvedli ekonomickou složku, tedy studium v češtině na vysokých školách do 26 let zdarma. Jako druhý rozhodující faktor výběru ČR pro studium je kvalita vzdělávání. Tento faktor zmínili 3 dotazovaní. Vedle toho byly uvedeny taktéž výhodná geografická poloha země a shoda češtiny a rodného jazyka, tedy ruštiny nebo ukrajinštiny. Jen R17 jako hlavní faktor výběru neuvedla žádný z výše zmíněných a uvedla, že následovala příkladu svého bratra, který dříve získal tituly Bc. a Ing. v ekonomice.

Ve stejné části rozhovoru byl položen dotaz o obavách před příletem do ČR. Největší strach měli respondenti z toho, že nebudou schopni naučit se česky na potřebou úroveň za 1 rok. Oproti tomu R12, která se považuje za introvertku, uvádí, že se nejvíc obávala, že bude mít špatné sousedky a spolubydlící. R16 sdělila, že jako největší obavu měla z přidělování a spotřebovávání peněz na běžné výdaje. 4 z 7 dotazovaných dokonce neměli žádné obavy, jen se cítili po příletu zmateně a osaměle.

7.2 Během kurzu

Ve druhé části rozhovoru byly respondentům položeny otázky o průběhu jazykového kurzu. Je možné učit se jazyk z jiného jazyka překládáním slov a výrazů, nebo vůbec nepoužívat další jazyk během výuky. Bude-li student-cizinec mít monolingvální nebo bilingvální vzdělávání záleží na pokynech pro vzdělávání jednotlivých jazykových kurzů. Majorita respondentů měla monolingvální způsob výuky, pro překlad a vysvětlení významu

slov se tedy nepoužíval jiný jazyk. Jen jedna respondentka, R17, se učila česky pomocí ruštiny.

Každý respondent ocenil náročnost studia jako celkem jednoduché. Je nezbytné zmínit, že zásah pandemie COVID-19 a distanční forma vzdělávání měly vliv na výuku na jazykovém kurzu u 6 ze 7 studentů. Tito respondenti uvádí, že se jim on-line forma výuky zdála náročnější. Dále respondenti hodnotili 5 jazykových dovedností: gramatiku, mluvení, psaní, poslech (a porozumění) a čtení z hlediska náročnosti osvojování. Gramatika byla uvedena jako nejtěžší dovednost čtyřmi respondenty, R12, R14, R16 a R17, zatímco mluvení za nejtěžší považovali R11 a R13. Jen R15 nepovažoval ani gramatiku ani mluvení za nejtěžší, jako nejobtížnější uvedl poslech. Co se týče nejjednodušší z dovedností, R11, R12 a R13 sdělili, že to pro ně bylo čtení. Pro dva respondenty, R16 a R17, byl nejjednodušší ze všech poslech. Pozoruhodné je, že R14 a R15, jediní muži ze skupiny respondentů ročních kurzů, za nejjednodušší z dovedností považovali mluvení, což mezi cizinci není běžné.

7.3 Přijímací zkoušky

Následující část se týkala období výběru vysoké školy a oboru studia a přijímacích zkoušek. Jako cílový obor 2 respondenti ze 7 uvedli obor ekonomický, další 2 respondenti uvedli obor finance a mezinárodní vztahy. Společenské vědy chtěli studovat 2 respondenti. Jedna respondentka chtěla studovat lékařský obor. Avšak jen 3 dotazovaní ze všech studují/vystudovali cílový obor. R12 cílila na studium mezinárodních vztahů, v současné době studuje obor podnikání a administrativy. R15 cílil na ekonomický obor, v současné době studuje sociální vědy. R16 cílila na podnikovou ekonomiku, v současné době studuje mediální studia. R17 cílila na obor financí, v současné době studuje mezinárodní obchod. R11, R14 cílili na studium psychologie na Filozofické fakultě UK a na studium psychologie s rozšířením o pedagogiku na pedagogické fakultě UK. Na uvedené obory se nedostali, oba však studují psychologii v rámci humanitních studií na UK, jsou tudíž považováni za úspěšné ve studiu cílového oboru. Ze sdílených informací plyne, že jen 3 respondenti studují/vystudovali právě ten obor, na který se původně zaměřovali. R13 si vybrala Českou republiku z důvodu vysoké kvality vzdělávání na lékařských oborech. V současné době studuje na LFP UK, což splňuje její cíl.

Respondenti byli zároveň doptáni, kolik přijímacích zkoušek složili celkem, kolik z nich složili úspěšně a byli tedy přijati ke studiu. R11 úspěšně složila 3 ze 4 zkoušek, R12

úspěšně složila 1 ze 3 zkoušek, R13 úspěšně složila 1 z 5 zkoušek, R14 úspěšně složil 2 ze 4 zkoušek, R15 úspěšně složil 2 ze 2 zkoušek, R16 úspěšně složila 2 ze 4 zkoušek, R17 úspěšně složila 2 ze 4 zkoušek. Následující tabulka poskytuje číselný a procentuální přehled úspěšnosti přijímacích zkoušek sedmi respondentů.

Tabulka 6 Přehled úspěšnosti přijímacích zkoušek R11-R17

Respondent	Počet navštívených přijímacích zkoušek	Počet úspěšně složených přijímacích zkoušek	Procentuální vyjádření
R11	4	3	75.00%
R12	3	1	33.33%
R13	5	1	20.00%
R14	4	2	50.00%
R15	2	2	100.00%
R16	4	2	50.00%
R17	4	2	50.00%
Průměr			54.05%

Zdroj: vlastní zpracování

Čtyři respondenti ohodnotili obtížnost všech přijímacích zkoušek škol, na které se dostali, jako „středně těžké“, dva jako „snadné“, jeden respondent je ohodnotil jako „náročné“. Při hodnocení náročnosti přijímacích zkoušek na oboru, který momentálně studují/vystudovali, 4 respondenti odpověděli, že kvůli COVID-19 se z některých předmětů ani nekonali zkoušky nebo byla podoba zkoušky zjednodušena. R14 ohodnotil přijímací zkoušky na vystudovaný obor jako „středně těžké“, i když je vykonával také během platných protiepidemických opatření. Dvě respondentky, R16 a R17, sdělily, že přijímací zkoušky pro ně byly „velmi snadné“, přičemž jejich skládání neprobíhalo v dobu pandemie COVID-19. Je nezbytné zmínit to, že obě respondentky studují na soukromé vysoké škole.

7.4 Studium na univerzitě

Čtvrtý díl otázek se týkal doby studia na vysoké škole. Respondentům byla položena otázka, zda pro ně bylo studium v prvním ročníku obtížné. 4 respondenti odpověděli, že se jim studium zdálo náročné, R13 uvedla, že studovat 1. ročník bylo středně těžké, R11 a R17 sdělili, že pro ně bylo studium snadné. Následovala otázka, která zohledňuje snižování jazykové bariéry s každým rokem. Studenti měli ohodnotit obtížnost studia v 2. a dalších ročnících. 5 z 7 uvedli, že se jim studium zdálo lehčí, což odpovídá předpokladům subjektivního zvýšení úrovně porozumění vyučované látce, začlenění do studentského

života a snížení jazykové bariéry. Avšak 2 studenti, R11 a R17, stejný názor neměli, výuka v 2. a dalších ročnících pro ně byla obtížnější než v 1. ročníku. Z výše uvedeného vyplývá, že ve většině případů s postupně se zvyšující úrovní integrace je učení stále snadněji vstřebatelné a pochopitelné. Jako první a největší překážku v integraci do společnosti všichni respondenti uvedli jazykovou bariéru. Dva respondenti, R14 a R15, zmínili, že jim odlišnosti v životním stylu, jako je pomalejší tempo v každodenním životě a delší doba vyřizování žádostí v českých zařízeních všech úrovní, nebo smrkání na veřejnosti, zpočátku velmi vadili. Oba respondenti dodali, že si na podobné záležitosti zvykli a v současné době je vnímají jako součást svého života.

Dále měl každý respondent uvést, kolik času potřeboval, aby se začal cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí, například při rozhovoru s vyučujícím. R11 začala komunikovat s jistotou v polovině 3. ročníku, takže potřebovala 3,5 roku včetně roku na jazykových kurzech, R13 potřebovala 3 roky, R14 – 2,5 roku, R15 – 1 rok, R16 – 3 roky a R17 – 2 roky. Průměrná potřebná doba je 2,5 roku. Navzdory tomu mezi odpovědmi zaznělo, že pocit pohodlné komunikace doposud nenastal. R12, bydlící v ČR celkově 4,5 roku, měla potíže s odpovědí na otázku a sdělila, že je pro ni komunikace v češtině s kýmkoli doposud náročná.

V druhé části rozhovoru respondenti hodnotili 5 jazykových dovedností podle náročnosti osvojování. V dané části respondenti také měli hodnotit dovednosti a hlavně vyčlenit tu nejtěžší, pokud taková existuje. R11 a R12 vybrali mluvení, R13, R14 a R17 gramatiku, 2 respondenti, R15 a R16, dokonce udali, že jim v současné době žádný z jazykových aspektů nedělá problém. Komparace odpovědí ukazuje, že jen 3 dotazovaní nyní považují za nejtěžší stejnou dovednost, kterou považovali na začátku osvojování jazyka: R11 – mluvení, R14 – gramatika, R17 – gramatika. U R12 a R13 se nejtěžší dovednost změnila na jinou, R15 a R16 nevyčleňují žádnou. Celkově lze říci, že mluvení a gramatika jsou nejtěžšími dovednostmi, psaní je často na 2. nebo 3. místě, za nejjednodušší dovednost se v mnoha případech považuje čtení.

Další otázky se zaměřovaly a zkoumaly vliv vykonané práce na integraci do společnosti. Každý respondent měl za sebou zkušenost přivýdělkem během studia a vykonal alespoň jednu pozici. Maximální počet pozic měl R15. Jeho pracovní zkušenost zahrnuje pozici číšníka, recepčního hotelu, managera v startupu a someliéra. Je pozoruhodné, že 5 respondentů pracovalo/pracují jako recepční v hotelu nebo estetické klinice. 5 respondentů má zkušenost v oboru stravování jako číšník/číšnice nebo barista. 2 respondenti pracovali

jako asistent prodeje v obchodech s oblečením. Mezi odpověďmi také zazněla pozice kurátorky v jazykové škole, asistenta na cvičeních v chemických laboratořích na univerzitě a floristy. Kolem 10 % všech uvedených pozic vyžadovalo primárně využívání angličtiny na pracovním místě, kolem dalších 10 % ruštiny. Jedna pozice vyžadovala tři jazyky: češtinu, angličtinu a ruštinu. Nicméně 70 % pracovních pozic se vykonávalo výhradně v češtině. Mezi pracovní pozice, které nejvíc posunuly respondenty v začleňování se do společnosti, patří pozice číšníka a práce na recepci.

7.5 Závěrečné otázky

Závěrečná část rozhovoru se obracela na všechny zážitky, všechna získaná poznání a zkušenosti sedmi respondentů. Obor studia v určité míře ovlivnil rychlost integrace do společnosti každého studenta. R11 získala poznatky o české historii a kultuře z absolvovaných předmětů. R13, studující na lékařství, sdělila, že studium prestižní vysoké školy mělo vliv na to, jak ji vnímají ostatní. Okolí ji považuje za chytrou a zodpovědnou osobu, ve zdravotnických zařízeních zažívá jako pacientka lepší přístup. R14 se vzdal svého rusky mluvícího okolí a našel si česky mluvící kamarády, díky kterým se rychlost jeho integrace zvýšila. Respondent tvrdí, že tak přínosné rozhodnutí učinil díky poznatkům z lekcí sociologie. R15 sdělil, že na výuce se probírala témata homo/heterosexuálních vztahů ve velmi příjemné atmosféře. Díky tomu si uvědomil, že podobné téma v České republice jsou pro většinu společnosti obvyklé a lidé o nich diskutují beze studu. Předmět „muzikální meditace“, kde se všichni cítili velmi osvobození, v něm také zanechal dobrý dojem. Respondent si uvědomil, že v ČR je méně zákazů a předsudků, společností je tolerováno více témat než v jeho rodné zemi. R16 sdělila, že předmět „podnikatelské dovednosti“ měl pozitivní vliv na její integraci. R17 naopak zvýraznila to, že velký počet studentů-cizinců, studujících na stejném oboru s ní, omezoval její integraci. Jenom jedna respondentka, R12, uvedla, že zvolený obor neměl žádný vliv na její integraci.

Dotazovaní také měli šanci sdělit, co jim na kurzech češtiny a na univerzitě jako cizincům chybělo. R11 by chtěla, aby jazykové kurzy měly konverzační klub s rodilými mluvčími, na vysoké škole by ocenila menší rotace studentů, tedy aby stejní lidé chodili na stejné předměty a měli tak šanci se skamarádit. R12 na vysoké škole využila víc svobody v procesu výuky. R13 by si přála víc naplněnou komunikaci od své vysoké školy. R14 by od jazykových kurzů potřeboval podrobnější informace o lékařské péči a fungování

zdravotnictví a zdravotního pojištění. R15 by chtěl, aby byly dostupnější informační kanály o administrativní stránce studia. R17 uvedla, že by využila dodatečné lekce nejtěžších předmětů, pokud by se takové konaly. Všichni respondenty očekávali od studia v ČR hlavně vysokou kvalitu vzdělání a všech 7 respondentů sdělilo, že jsou s kvalitou výuky velmi spokojeni, jejich očekávání se splnila. R15 a R16 uvedli, že se původně zaměřovali na absolvování jiného oboru než toho, který současně studují, ale z důvodu vyloučení ze studia museli změnit zaměření. V tomto smyslu se jejich očekávání se nesplnila. R15 se přestěhoval do Česka za klidným životem a protože „tady může být kýmkoliv, bez ohledu na to, jakou značku oblečení nosí, hlavně, že je dobrý člověk“. R15 s potěšením oznámil, že to tak ve skutečnosti je. Pokud jde o to, co by respondenti udělali jinak, když se teď ohlédnou zpět, R12 a R17 by se původně zaměřili na jiný obor. R13 bych chtěla projít stejnou cestou, ale ve starším věku. Přiznala se, že se cítila příliš nevyspělá. Téměř všichni respondenti také dodali, že by chtěli získat víc českých přátel a tím denně zlepšovat své komunikační schopnosti v češtině.

Na závěr měli dotazovaní poskytnout rady a doporučení studentům, kteří se teprve chystají vydat se na cestu studia v České republice. R17 apelovala na to nepovažovat češtinu za snadný jazyk jen proto, že je slovanský. R11 doporučila víc číst a nebát se mluvit česky. R15 nabádal nezamykat se v rusky mluvící „bublině“. R14 doporučil sundat si „růžové brýle“, věnovat se výuce „kvalitně, ne kvantitativně“ a najít si opravdové přátele. R12 připomněla, že v případě mentálních potíží se má člověk vždy na koho obrátit. R13 na konci rozhovoru povzbudila každého „v Česku žít podle pravidel českých“.

8 Semestrální kurz – interpretace polostrukturovaného rozhovoru

Rozhovor s absolventy semestrálních kurzů se stejně jako rozhovor s absolventy ročních kurzů skládal z pěti částí, rozdělených podle časového hlediska neboli etap v integraci studentů: úvodní otázky, otázky zaměřující se na informace během jazykového kurzu, přijímací zkoušky a jejich zvládnutí, samotné studium na univerzitě s důrazem na 1. ročník studia a závěr rozhovoru (viz příloha 2).

8.1 Úvodní otázky

Jak je uvedeno v kapitole 2.4.1. semestrální kurz češtiny pro cizince probíhá v zimním nebo letním semestru. Běžnější je ovšem z legislativních důvodů letní podoba semestrálního kurzu. Vízum za účelem studia předpokládá účelný pobyt po celou dobu pobytu osoby na území ČR, tudíž student, který vystudoval semestrální kurz v zimním semestru, nemá účel pobytu v době, kdy se nekoná ani kurz češtiny ani výuka na univerzitě. To potvrzuje skutečnost, že 6 z 7 dotazovaných absolvovalo právě letní semestrální kurz. Jedna respondentka, R21, která absolvovala kurz češtiny pro cizince v době září 2021–leden 2022, pobývá na území ČR na základě dlouhodobého víza za účelem rodinným, což jí umožnilo studium češtiny v zimním semestru, pauzu v době letního semestru a studium na vysoké škole od září dalšího akademického roku. Pro provedení polostrukturovaného rozhovoru bylo vybráno 7 respondentů, z nichž každý absolvoval semestrální kurz češtiny pro cizince v době od letního semestru roku 2018 do zimního semestru roku 2021.

Tabulka 7 Základní informace o respondentech R21-R27

Kód	Pohlaví	Státní příslušnost	Věk	Vysoká škola	Fakulta, obor	Jazyk studia
R21	Žena	BLR	20	Unicorn university	Business management	Čeština
R22	Žena	KAZ	22	VŠE	Faculty of Business Administration, Business Administration	Angličtina
R23	Žena	KAZ	21	AMBIS vysoká škola, a.s.	Marketingová komunikace	Čeština
R24	Žena	KRG	23	VŠCHT	Ústav ekonomiky a managementu, ekonomika a management	Čeština
R25	Žena	RUS	21	UPCE	Fakulta elektrotechniky a informatiky, internetové technologie	Čeština
R26	Muž	UKR	22	UK	Filozofická fakulta, sinologie	Čeština
R27	Muž	KAZ	25	AMBIS vysoká škola, a.s.	Bezpečnostní management, zaměření kybernetická bezpečnost	Čeština

Zdroj: vlastní zpracování

Tuto skupinu respondentů zastupuje 5 žen a 2 muži ve věku od 20 do 25 let. Respondenti pocházejí z Běloruska, Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Ruska, Ukrajiny a Ázerbájdžánu. 5 respondentů, všichni kromě R22 a R27, v současné době studují bakalářský stupeň studia. R22 získala bakalářský stupeň studia s prodloužením doby studia o jeden semestr. R27 získal titul Bc. před 2 lety a v magisterském studiu nepokračoval. Ve srovnání se skupinou dotazovaných absolventů ročních jazykových kurzů, 3 studenti studují/vystudovali soukromou vysokou školu. Na rozdíl od zástupců první skupiny respondentů žádný z těchto studentů před nástupem na soukromou vysokou školu

nestudoval na veřejné škole. Jedna respondentka, R22, absolvovala studium v anglickém jazyce, přestože původně se zaměřovala na studium v češtině.

Stejně jako zástupci první skupiny, respondenti, kteří absolvovali semestrální kurzy, měli uvést, zda měli zkušenost integrace do hostitelské společnosti před příletem do ČR. Žádný z respondentů za sebou podobnou zkušenost neměl. V porovnání s 1. skupinou respondentů odešlo na jinou univerzitu víc respondentů z této skupiny: 4 studenti, R23, R24, R25, R27, se hlásili na jinou vysokou školu, 3 z nich na stejný/podobný obor, 1, R23, na úplně jiný obor. Každý z těchto 4 studentů odešel po jednom roce studia.

Důvody pro výběr ČR pro vysokoškolské studium se lišily od důvodů 1. skupiny respondentů převahou rodinných důvodů a výhod postavení ČR v EU. Pro tyto důvody si ČR vybrali 3 respondenti. R21 sdělila, že tady bydlí její rodiče, R22 následovala příkladu kamarádky a věděla, že zde nebude sama, R23 přiletěla do Česka studovat, protože zde přebývá její starší sestra. Díky tomu, že Česko je členem Evropské unie a díky výhodné geografické poloze země si vybrali ČR pro studium R24, R25 a R27. R24 uvedla evropský diplom, R25 možnost cestování a kvalitu vzdělání. R27 se přiznal, že rozhodujícím faktorem bylo získání statní příslušnosti. Jen R26 uvedl studium zdarma jako největší důvod.

Co se týče strachu před příletem, většina dotazovaných sdělila téže obavy jako skupina č. 1: samota, nedostatečná úroveň jazyka po absolvování kurzů a nesplnění očekávání rodičů. R26 sdělil, že měl strach z toho, že neprojde na sinologa a doplnil, že by jel zpátky do své země, pokud by se mu to nepodařilo. R27 uvedl, že se opravdu obával o finance, protože rodina ho v tomto smyslu nepodporovala a v této době již byl soběstačný. R21 měla strach z toho, jak ji bude akceptovat společnost, protože pochází z Běloruska a do ČR přestěhovala v roce 2021 po začátku války Ruska s Ukrajinou.

8.2 Během kurzu

Další díl otázek o době jazykových kurzů poskytl následující informace. 6 ze 7 respondentů se neučilo češtinu z jiného jazyka, zatímco na kurzech u R27 se hodně používala ruština pro překlad a objasnění. Respondent dodal, že tento způsob výuky ovlivnil jeho chápání informací při výuce na vysoké škole negativně.

Pro 4 respondenty, R21, R24, R25, R27, se studium češtiny zdálo obtížné. Pro R23 a R26 studium náročné nebylo. R22 sdělila, že na začátku to bylo velmi obtížné, ale pak náročnost studia hodnotí jako střední.

Mezi 5 dovednostmi: gramatikou, ústním projevem neboli mluvením, psaním, poslechem (a porozuměním) a čtením, 4 respondenti považují za nejtěžší gramatiku. Dva respondenti, R24 a R26, za nejtěžší považují psaní. R22 oceňuje čtení jako nejnáročnější z dovedností, ačkoli je tato dovednost obvykle považována jako jedna z nejjednodušších. 3 ze 7 dotazovaných, R24, R25 a R27, oceňují právě čtení jako nejlehčí dovednost, 3 respondenti, R21, R22 a R26, poslech a R23 mluvení.

8.3 Příjímací zkoušky

Dále následovaly otázky na výběr zaměření vysokoškolského studia respondentů, na absolvované přijímací zkoušky a jejich náročnost. Rozptýlenost oborů zaměření této skupiny respondentů je pestrá. 2 respondenti, R25 a R27, se původně zaměřovali na studium v oblasti informačních technologií. Oba respondenti studují na oboru v rámci informačních technologií, avšak na jiné veřejné vysoké škole než na té, na kterou cílili. Přitom R25 nastupovala na stejný obor na stejné vysoké škole dvakrát, protože jí hrozilo vyloučení ze studia. Původní specializací dalších dvou studentů, R22 a R24, byla ekonomika. Oba respondenti studují/vystudovali na zmíněném oboru, jenže R22 absolvovala studium v anglickém jazyce a R24 studuje své zaměření na jiné veřejné vysoké škole než na cílové. Je nutné zmínit, že R24 studovala jeden rok marketingové komunikace na soukromé vysoké škole. Po jednom roce respondentka rozhodla o ukončení studia. R21 původně cílila na studium multimédií na veřejné vysoké škole, v současné době je studentkou business managementu na soukromé univerzitě. R23 se přestěhovala do ČR za získáním vzdělání v oblasti chemie, jeden rok studovala na oboru, který není spojen s chemií, pak nastoupila na soukromou vysokou školu a kompletně změnila zaměření. Nyní je studentkou oboru marketingové komunikace. R26 chtěl studovat jediné sinologii, při rozhovoru sdělil, že by se při neúspěchu vrátil do své země. Z dat sdílených respondenty vyplývá, že 5 ze 7 studentů studují/vystudovali právě ten obor, na který se původně zaměřovali, 1 z nich na soukromé vysoké škole. Pozoruhodné je, že 4 respondenti strávili 1 „přechodný“ rok studiem na jiné univerzitě (pokud započítáme R25).

Co se týče přijímacích zkoušek, níže je dána tabulka, která poskytuje přehled složených zkoušek celkem a zkoušek, které byly složeny úspěšně, tedy nad stanovenou hranici.

Tabulka 8 Přehled úspěšnosti přijímacích zkoušek R21-R27

Respondent	Počet navštívených přijímacích zkoušek	Počet úspěšně složených přijímacích zkoušek	Procentuální vyjádření
R21	2	1	50.00%
R22	5	4	80.00%
R23	3	2	66.67%
R24	4	2	50.00%
R25	3	1	33.33%
R26	3	2	66.67%
R27	4	2	50.00%
Průměr			56.67%

Zdroj: vlastní zpracování

Průměrné procento úspěšně složených přijímacích zkoušek je velmi podobné procentu 1. skupiny respondentů. Je nutné vzít v úvahu, že 4 respondenti ze 7 studovali „přechodný“ rok, což ovlivnilo výsledek propočtu.

Respondenti dále měli ohodnotit obtížnost přijímacích zkoušek. Celkově všechny zkoušky, které každý respondent složil, byly dvakrát hodnoceny jako „velmi náročné“, jako „náročné“ též dvakrát, další dva dotazovaní ohodnotili zkoušky jako „středně náročné“ a jen jedna respondentka, R23, je ohodnotila jako „jednoduché“ s dodatkem, že to bylo způsobeno upravenou podobou přijímacích zkoušek kvůli pandemií COVID-19. Při omezení jen na přijímací zkoušky na vysoké škole, kde studují/vystudovali respondenti, 4 ohodnotili zkoušky jako „středně náročné“, 1 jako „snadné“, 1 jako „velmi snadné“ a 1 jako „snadné“ kvůli opatřením při pandemii.

8.4 Studium na univerzitě

Předposlední díl otázek se obracel na dobu studia na univerzitě. Respondenti hodnotili studium v 1. ročníku na vysoké škole. Za obtížné považovali studium 4 respondenti ze 7, R22, R25, R26 a R27. Ostatním respondentům přišel 1. ročník jednoduchý. R21 sdělila, že program na její VŠ, zejména program zimního semestru, byl velmi snadný a studenti se plynule napojili na budoucí tempo. Následující otázka bere v úvahu snižování jazykové bariéry, což následně ovlivňuje to, jak studenti vnímají náročnost studia. Jen 2 dotazovaní uvedli, že studium ve 2. a dalších ročnících jim zdálo jednodušší, 4 respondenti sdělili, že

studium se jim naopak zdálo náročnější. R22 sdělila, že zjevně cítila, že z jazykové stránky se zlepšuje, ale narůstající tempo a složitost studijního programu ten pocit nepodporovalo.

Nevylučitelnou součástí integrace do jakékoli společnosti je výuka jazyka, jímž mluví majoritní společnost. Skupina respondentů semestrálních kurzů měla uvést faktory, které také bránily začlenění se do společnosti kromě jazykové bariéry. Uvedené faktory je možné rozdělit do tří skupin: osobnostní faktory, vnější faktory a kulturní faktory. K osobnostním faktorům je možné zařadit introverzi jednotlivce nebo pocit osamění. Pro R26 a R27 byly tyto faktory rozhodující. Kulturní faktory, například odlišné myšlení hostitelské společnosti, odlišná mentalita, emoce a reakce, byly uvedeny 2 respondenty, R23 a R27. COVID-19 byl též uveden jako vnější negativní faktor. R21 sdělila, že převaha mužů na oboru, který studuje, omezil její začlenění do univerzitního života.

Každý respondent uvedl dobu, kterou potřeboval od příjezdu do ČR na to, aby se začal cítit příjemně v českém akademickém prostředí. Pocit, že jazyková bariéra začala ustupovat se dostavil po 2,5 roku u R21, po 1,5 roku u R23, po 3 letech u R24, po 2,5 roku u R25, po 3 letech u R26, po 3,5 roku u R27. Průměrně potřebovali dotazovaní ze 2. skupiny 2 roky a 8 měsíců. Přesto R22 sdělila, že po týdnu stráveném v České republice již byla schopna komunikovat na úrovni, ke které se ostatní dostali víc než za 2 roky. Respondentka dodala, že si myslí, že to byla reakce na stres způsobený velkými životními změnami.

Dále měli respondenti vyčlenit nejtěžší z 5 dovedností z druhé části rozhovoru. 4 ze 7 dotazovaných za nejtěžší dovednost považují stejnou dovednost, kterou považovali na začátku osvojování jazyka, R21 gramatiku, R22 čtení, R23 gramatiku a R27 gramatiku. R24 a R26 uvedli, že v současné době se nejvíc setkávají s problémy v gramatice, i když dříve považovali psaní za nejtěžší. R25 sdělil, že nyní nemůže vyčlenit dovednost, která mu dělá potíže. Většina respondentů – 5 ze 7 respondentů považují gramatiku za nejtěžší dovednost.

Pracovní zkušenosti respondentů je možné rozdělit do tří skupin: číšnice/barman, kreativci a ostatní. R24, R25 a R27 vykonávali pozice barista, číšnice a barman. Ke kreativcům jsou zařazeny R21 – choreografka, lektorka tance, R24 – fotografka a R26, který vydělává na sociálních sítích. R22 pracuje na market placu, pozici udávat nechtěla. R23 vykonává práci v oblasti retailu. Třetina všech pozic vyžadovala použití ruštiny, další třetina kombinaci angličtiny a ruštiny. Češtinu v práci využívali jen ve 22 % případů. Nejméně potřebná byla angličtina – 11 % případů. Mezi pozice, které pozitivně ovlivnily integraci respondentů, patří pozice číšnice, barmana a barista.

8.5 Závěrečné otázky

Poslední část rozhovoru na základě získaných zkušeností respondentů poskytla následující informace. Na otázku, jak vybraný obor ovlivnil celkovou integraci do společnosti 4 respondenti odpověděli, že neovlivnil žádným způsobem. R27 sdělil, že se hodně skamarádil s Čechy na svém oboru. R21, studující business management, vyčlenila předměty „právo“ a „základy businessu“ jako nejužitečnější v tomto smyslu. R22 vyčlenila „mezikulturní komunikaci“ jako předmět, který jí dal hodně poznatků, které pozitivně ovlivnily její integraci. Co se týče odpovědí na otázku na potřebnou podporu od jazykových kurzů nebo univerzity všichni respondenti odpověděli, že od jazykových kurzů by chtěli více doprovodu na začátku studia, více informací o přihláškách.

Očekávání respondentů, na které byli respondenti na začátku rozhovoru doptaní, se částečně splnily. R21 si před příjezdem do ČR myslela, že začleňování se do společnosti jí bude trvat déle. Naštěstí se toto očekávání nesplnilo, podle svých slov se R21 docela rychle začlenila do společnosti. Očekávání R22 ohledně studia zdarma se nesplnilo, jelikož se respondentka rozhodla studovat v anglickém jazyce. Další záležitosti, které se nesplnily, byly párty a hodně neformální komunikace s kamarády, ale kvůli náročnosti studia to nebylo možné. Očekávání ohledně vysoké kvality výuky a mnoha možností výměnného pobytu se splnila. R26, studující sinologii, uvedl, že očekával víc možností výměnného pobytu dle jeho zaměření. Tato očekávání se nesplnila. R27, jehož cílem bylo získání trvalého pobytu, o něj v současné době požádat nemůže, přičemž každý studijní rok se mu započítává jako 0,5 roku pobytu dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Pokud jde o to, co by respondenti udělali jinak, když se teď ohlédnou zpět, 3 ze 7 respondentů, R21, R22 a R26, by vybrali pro studium českého jazyka roční kurzy místo semestrálních. R23 by nic změnit nechtěla. R24 by využila možnost výměnného pobytu. R25 by se víc věnoval svému zdraví a méně se stresoval. R27 by si vybral jinou zemi pro dosažení vysokoškolského vzdělání.

Mezi zajímavými a užitečnými doporučeními zaznělo následující: R21 – úspěšně zvládnout nostrifikaci a nevyužívat možnost posouzení vzdělávání vysokou školou. R26 – dopředu studovat jazyk a poznávat kulturu. Pokud je možné přijet a podívat se, jak se tu žije, teprve pak učinit rozhodnutí o výběru ČR pro vysokoškolské studium. R27 – navazovat kontakty před příletem, například prostřednictvím sociálních sítí.

9 Porovnání sdílených informací respondentů ročních a semestrálních kurzů.

Každý student si před příjezdem do ČR stanoví cíle, kterých chce dosáhnout. V některých případech se tyto cíle během cesty upravují, protože se ukáže, že realita je jiná, než si studenti představovali. Všichni studenti měli za nejdůležitější cíl absolvovat bakalářský stupeň studia za standardní dobu studia. Standardní dobou studia včetně praxe se rozumí nejméně tři a nejvýše čtyři roky pro bakalářský stupeň studia dle zákona č. 111/1998 SB., o vysokých školách. Výjimkou je R13, která se zaměřovala na studium lékařství, kde je standardní doba studia 6 let. Ze 13 respondentů za 3 roky titulu Bc. dosáhli jen 2 respondenti, R14 (UK FHS) a R26 (UK Filozofická fakulta, sinologie). R21 také má nárok na získání titulu Bc. za standardní dobu studia, ale na soukromé vysoké škole. Momentálně je studentkou 2. ročníku business managementu v Unicorn University. Ostatní respondenti si prodlužovali dobu studia nebo se přihlašovali na jinou vysokou školu a začínali studium znovu. Níže je dána tabulka s informacemi, která je rozdělena do 4 kvadrantů: 1. kvadrant – respondenti ročních kurzů, údaje o překročení standardní doby studia a přechodu na jinou vysokou školu; 2. kvadrant – respondenti ročních kurzů, údaje o změně vysoké školy, oboru studia; 3. kvadrant – respondenti semestrálních kurzů, údaje o překročení standardní doby studia a přechodu na jinou vysokou školu; 4. kvadrant – respondenti semestrálních kurzů, údaje o změně vysoké školy, oboru studia. Je nezbytné zmínit, že většina respondentů jsou stále studenti, data nejsou konečná a výsledky se mohou změnit.

Tabulka 9 Studium na VŠ – prodloužení doby studia, přihlášení na jinou VŠ/stejnou znovu R11-R27

Respondent	Prodloužení doby studia na 1. VŠ	Přihlášení na jinou VŠ/stejnou znovu	Studium za standardní dobu studia	1. VŠ, obor nedokončeny	VŠ, obor současného studia
R11	ano	ne	ne	-	-
R12	ano	ne	ne	-	-
R13	ne	ne	má nárok	-	-
R14	ne	ne	ano	-	-
R15	ano	ano	ne	MUNI, podniková ekonomika a management	UK FHS
R16	ano	ano	ne	ČZU, podnikání a administrativa	Metropolitní univerzita Praha, mediální studia
R17	ano	ano	ne	ČZU, podnikání a administrativa	Metropolitní univerzita Praha, mezinárodní obchod
R21	ne	ne	má nárok	-	-
R22	ano	ne	ne	-	-
R23	ne	ano	ne	ČZU, lesnictví	AMBIS vysoká škola, a.s., marketingová komunikace
R24	ne	ano	ne	VŠFS, marketingová komunikace	VŠCHT, ekonomika a management
R25	ne	ano	ne	UPCE, informační technologie	UPCE, informační technologie
R26	ne	ne	ano	-	-
R27	ne	ano	ne	ČVUT FIT	AMBIS vysoká škola, a.s., bezpečnostní management

Zdroj: vlastní zpracování

Původní obor, který si vybral každý respondent z 1. skupiny respondentů se ve velké míře liší od oboru, který skutečně respondenti studují/vystudovali. Oproti tomu většina respondentů 2. skupiny studují/vystudovali původně vybrané zaměření. Jen R13 jako jediná respondentka z 1. skupiny respondentů studuje původní zaměření – lékařství. Ostatní

studenti šli studovat jiný, resp. podobný obor. U 2. skupiny respondentů se výsledky hodně liší. 5 studentů dokázalo následovat své sny a studují/vystudovali zaměření, které zpočátku chtěli, R22 a R24 – ekonomické zaměření, R25 a R27 – informační technologie, R26 – sinologie.

Co se týče vytyčení nejnáročnějších dovedností, které jsou za takovou považovány i teď, po několika letech pobytu v ČR, jen 3 respondenti ročních kurzů za nejnáročnější považují gramatiku, zatímco u respondentů semestrálních kurzů gramatiku považuje za nejtěžší 5 respondentů. Mluvení zvolili 2 respondenti ročních kurzů, zatímco žádný respondent semestrálních kurzů s mluvením problém nemá. 2 ze 7 respondentů ročních kurzů a 1 ze 7 respondentů semestrálních kurzů sdělili, že žádná z dovedností jim nepřipadá jako náročná. Při uvedení doby, po které se respondenti začali cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí, byly odpovědi obou skupin přibližně stejné – od 1,5 roku do 3,5 roku. Jen R22 na to potřebovala 1 týden. Pokud nebudeme počítat s odpovědí této respondentky, 1. skupina respondentů v průměru potřebovala 2,5 roku, 2. skupina potřebovala mírně víc – v průměru 2 roky 8 měsíců.

Další velký rozdíl spočívá v tom, jaký jazyk primárně používají respondenti v práci. Zatímco u respondentů 1. skupiny se čeština používala v 70 % případů, u respondentů 2. skupiny češtinu používalo jen kolem 20 % respondentů. Angličtinu respondenti obou skupin vyžívali v 11 % případů. Avšak ruština byla potřeba na pracovní pozici mnohem víc u respondentů 2. skupiny, kde třetina všech pozic vyžadovala použití ruštiny, další třetina kombinaci angličtiny a ruštiny.

Závěrečné části rozhovoru se skupinami se hodně lišily v odpovědích na splnění očekávání a doporučení novým uchazečům.

Celkově lze říct, že skupina respondentů ročních jazykových kurzů se více přizpůsobila českým zvykům a více se adaptovala než skupina respondentů semestrálních kurzů. Očekávání se splnila částečně u obou skupiny respondentů, ale u 1. skupiny respondentů víc. Mezi doporučení respondentů ročních kurzů novým studentům zaznělo například sundat si „ružové brýle“ a „v Česku žít podle pravidel českých“. Odpovědi 2. skupiny respondentů nebyly tak výmluvné, doporučení se spíš zaměřovaly na výběr jiné formy výuky, resp. ročních kurzů češtiny pro cizince z důvodu větší časové dotace studijního plánu.

10 Závěr

Studium češtiny a integrace do společnosti jsou nedílné součásti mise cizinců, kteří přijíždějí do ČR za vysokoškolským vzděláním. Různé cílové obory uchazečů, finanční situace, zkušenosti a představy mladých cizinců o studiu v ČR odlišují cestu každého z nich, nicméně zásadními úkoly studentů je dosažení požadované úrovně češtiny pro studium na vysoké škole a začlenění se do společnosti pro příjemný život a studium v ČR.

Za hlavní cíl této bakalářské práce bylo stanoveno zhodnocení dopadu délky studia češtiny pro cizince před nástupem na vysokou školu.

Cílem teoretické části práce bylo popsat fáze integrace mladých cizinců do české společnosti, popsat roli jazykových kurzů češtiny pro cizince a jejich hlavní úkoly, popsat proces vstupu na VŠ a jeho odlišnosti vzhledem k nutnosti prokázání znalosti jazyka. Dále dát přehled o potřebné jazykové úrovni pro následující studium a popsat sociokulturní rozdíly, které studenti překonávají.

Praktická část práce na základě dat, poskytnutých respondenty v průběhu rozhovorů, zanalyzovala to, jakou mírou zvolený typ jazykových kurzů ovlivnil jejich integraci do vysokoškolského vzdělávacího systému v ČR. Jako protilehlé alternativy byly vybrány kurzy češtiny pro cizince s délkou studia 1 rok a 1 semestr. Studijní cíle respondentů, jako absolvování bakalářského stupně studia za standardní dobu studia, byly dosaženy u respondentů skupiny ročních a semestrálních kurzů ve stejné míře. Respondenti semestrálních kurzů se více hlásili na jinou vysokou školu než respondenti ročních kurzů, respondenti ročních kurzů si více prodlužovali dobu studia. Co se týče stránky sociokulturních rozdílů, skupina respondentů ročních jazykových kurzů se více přizpůsobila českým zvykům a adaptovala se lépe než skupina respondentů semestrálních kurzů. Při kontaktování potenciálních respondentů – absolventů semestrálních jazykových kurzů bylo provedeno 6 neúspěšných pokusů, což znamená, že podíl těchto studentů, kteří zůstali v ČR a pokračovali ve studiu, je mnohem nižší. Potenciální respondenti sdělili, že se vrátili zpátky do svých zemí za dosažením vysokoškolského vzdělání tam. Ve většině případů to bylo způsobeno pomalou integrací do společností a nesplněním jejich očekávání.

Tato bakalářská práce by měla sloužit především k získání povědomí o tom, jak spolu souvisí délka jazykového kurzu a rychlost integrace zahraničních studentů, jaké části integrace jsou nejvíce ovlivněny zkrácenou délkou kurzu a jak se s tím studenti vyrovnávají.

11 Seznam použitých zdrojů

Knižní publikace

BOYON ŠKODOVÁ, Svatava a CVEJNOVÁ, Jitka. *Jazyková integrace a komunikace s cizinci: (úroveň A2)*. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, 2017. 142 s. ISBN 978-80-7481-199-9.

ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vydání 5., v Karolinu 3., doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2022. 380 s. ISBN 978-80-246-5405-8.

DOUGLAS BROWN, H., *Synthesis on Principles of Language Learning and Teaching*. 5. vyd., USA: Person Education, Inc., 1980. 410 s. ISBN 0-13-199128-0.

DZIKOVÁ, Hana (ed.). *Společný evropský referenční rámec pro jazyky: jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2002. 267 s. ISBN 80-244-0404-4.

GORDON, M. *Assimilation in American Life: The Role of Race, Religion and National Origins*. 1. Vyd., Oxford: Oxford University Press, 1964. 288 s. ISBN 978-0195008968.

KALOUS, Jaroslav a VESELÝ, Arnošt (ed.). *Vzdělávací politika České republiky v globálním kontextu*. Praha: Karolinum, 2006. 182 s. ISBN 80-246-1259-3.

MITCHELL, R., MYLES. F. *Second language learning theories*. 2. vyd., London: Hodder Arnold, 2004. 462 s. ISBN 978-0-340-80766-8.

SCHEBELLE, Danica; KUBÁT, Jan a HRABA, Jan. *Studenti veřejných vysokých škol z třetích zemí studující v českém jazyce na území Hlavního města Prahy*. Praha: VÚPSV, 2020. 109 s. ISBN 978-80-7416-362-3.

SCHNEIDER, Silke L. (ed.). *The International Standard Classification of Education (ISCED-97)*. Mannheim: MZES, 2008. 330 s. ISBN 978-3-00-024388-2.

ŠEBESTA, Karel. *Druhý a cizí jazyk: osvojování a vyučování: terminologický slovník*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2014. 121 s. ISBN 978-80-7308-554-4.

SHIROKOVA, A., YARCEVA, V. (ed.). *Lingvisticheskij enciklopedicheskij slovar*. Moskva: Sovetskaya enciklopediya, 1990. 685 s. ISBN 5-85270-031-2.

Elektronické zdroje

Cizinci.cz. Webové sídlo. *Integrační politika ČR*. Dostupné z: <https://www.cizinci.cz/web/cz/zakladni-informace1>. [citováno 2023-11-27].

ČSÚ. *T43 Studující na vysokých školách podle státního občanství v roce 2021*. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/11292/32508276/2122_c04t43.pdf/e260e199-51e8-42b7-8fc5-c0da3556fda2?version=1.0. [citováno 2023-8-22].

ČSÚ. Webové sídlo. *Cizinci v České republice – 2004. 4. Vzdělávání cizinců*. Zveřejněno dne: 31.12.2004. Aktualizováno dne: 20.12.2014. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/1414-04-2004-4_vzdelavani_cizincu. [citováno 2023-8-22].

ETHNOLOGUE. *How many languages are there in the world?* *Ethnologue.com* [online]. ©2024. Dostupné z: <https://www.ethnologue.com/insights/how-many-languages/>. [citováno 2024-03-11].

ETHNOLOGUE. *What are the largest language families?* *Ethnologue.com* [online]. ©2024. Dostupné z: <https://www.ethnologue.com/insights/largest-families/>. [citováno 2024-03-11].

Europa.eu. Webové sídlo. *Evropský kreditní systém pro vysokoškolské vzdělávání (ECTS)*. Dostupné z: <https://education.ec.europa.eu/cs/education-levels/higher-education/inclusive-and-connected-higher-education/european-credit-transfer-and-accumulation-system>. [citováno 2023-7-7].

Europa.eu. Webové sídlo. *Financování terciárního vzdělávání*. Poslední změna 11.3.2024. Dostupné z: <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/cs/national-education-systems/czechia/financovani-terciarniho->

[vzdelavani#:~:text=Státní%20vysoké%20školy%20jsou%20financovány,akademie%20z%20kapitoly%20Ministerstva%20vnitra](#). [citováno 2023-7-7].

Konsorciium nevládních organizací pracujících s migranty v ČR. *Společně a lépe – posílení kapacit Konsorcia nevládních organizací pracujících s migranty v ČR*, 2018. Migrační konsorciium [online]. © 2018. Dostupné z: https://migracnikonsorciium.cz/wp-content/uploads/2020/12/integrace-z-pohledu-nno_publicace.pdf. [citováno 2023-11-22].

MPSV. Webové sídlo. *Integrace cizinců*. Poslední změna 26. 8. 2020. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/integrace-cizincu>. [citováno 2023-11-27].

MŠMT, 2004-2005. *Uznání zahraničního vzdělání (s výjimkou VŠ)*. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. © 2013-2023 Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/nostrifikace-uznani-zahranicniho-zakladniho-stredniho-a>. [citováno 2023-08-25].

MŠMT. *Společný evropský referenční rámec pro jazyky*, 2002 [online]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/mezinarodni-vztahy/spolecny-evropsky-referencni-ramec-pro-jazyky>. [citováno 2023-6-16].

MUNI. Webové sídlo. Archivní událost. *Týden pro inkluzi 2016 / Cizinci v ČR – současná situace*. Dostupné z: <https://www.muni.cz/kalendar/archive-65773271>. [citováno 2024-2-2].

MZV ČR. Webové sídlo. *Dlouhodobé vízum*. Dostupné z: https://mzv.gov.cz/jnp/cz/informace_pro_cizince/pobytova_opravneni_k_pobytu_nad_90_dnu/dlouhodobé_vizum_1.html. [citováno 2024-3-14].

NEŠPOR, Z. *Sociologická encyklopedie*. Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. Poslední změna 21. 9. 2020 v 07:16. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Kultura> [citováno 2023-8-20].

NEŠPOR, Z. *Sociologická encyklopedie*. Sociologický ústav AV ČR, v.v.i. Poslední změna 11.12.2017 v 17:11. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Asimilace> [citováno 2023-8-25].

SIMONS, G., FENNIG, C. *Ethnologue: Languages of the World*. 20th edn. Dallas: SIL

International, 2017 [online]. Dostupné z: <https://www.ethnologue.com/>. [citováno 2023-9-6].

UK Filozofická fakulta. Webové sídlo. *Cizince v ČR nechceme? Sociální mechanismy xenofobie pohledem etnologie*. Dostupné z: <https://www.ff.cuni.cz/udalost/cizince-cr-nehceme-socialni-mechanismy-xenofobie-pohledem-etnologie-tyden-vedy-techniky/>. [citováno 2024-2-2].

Právní předpisy

Usnesení vlády ČR ze dne 23. července 2008 č. 979 o převodu některých činností vykonávaných Ministerstvem práce a sociálních věcí na Ministerstvo vnitra.

Vyhláška č. 12/2005 Sb. ze dne 11. května 2005, o podmínkách uznání rovnocennosti a nostrifikace vysvědčení vydaných zahraničními školami.

Zákon č. 111/1998 Sb. ze dne 29. května 1998, o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

Zákon č. 326/1999 Sb. ze dne 23. prosince, o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

Zákon č. 500/2004 Sb. ze dne 24. června 2004, správní řád.

Zákon č. 561/2004 Sb. ze dne 24. září 2004, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).

12 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

12.1 Seznam obrázků

Obrázek 1 Schéma vzdělávacího systému České republiky v ak. roce 2003/2004	20
--	----

12.2 Seznam tabulek

Tabulka 1 Společné referenční úrovně: globálně pojatá stupnice	12
Tabulka 2 Studenti VŠ – cizinci podle státního občanství (rok 2021)	23
Tabulka 3 Možné varianty průběhu řízení po podání žádosti o nostrifikaci	26
Tabulka 4 Kódování všech respondentů - přehled.....	35
Tabulka 5 Základní informace o respondentech R11-R17	37
Tabulka 6 Přehled úspěšnosti přijímacích zkoušek R11-R17	40
Tabulka 7 Základní informace o respondentech R21-R27	45
Tabulka 8 Přehled úspěšnosti přijímacích zkoušek R21-R27	48
Tabulka 9 Studium na VŠ – prodloužení doby studia, přihlášení na jinou VŠ/stejnou znovu R11-R27.....	52

12.3 Seznam použitých zkratk

COVID-19 - COronaVirus Disease 2019

ČR - Česká republika

ECTS - European Credit Transfer and Accumulation Systemulation System

ISCED - International Standard Classification of Education

MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

OAMP MV - Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra

SERR - Společný evropský referenční rámec pro jazyky

UNESCO - United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

VŠ - Vysoká škola

Příloha 1

Souhlas se zpracováním osobních údajů

Dnes jsem poskytl/a rozhovor Armanay Igambek, studentce oboru Podnikání a administrativa na PEF ČZU v rámci výzkumu pro její bakalářskou práci na téma „Výuka češtiny pro cizince a integrace studentů do vysokoškolského vzdělávacího systému v ČR“

Za tímto účelem může být tento rozhovor zpracován pouze anonymně, bez jakékoli souvislosti s mým jménem a kontaktními údaji. Jsem si vědom/a toho, že rozhovor bude nahráván na diktafon a přepsán do písemné podoby.

Informovaný souhlas s rozhovorem

Byl/a jsem informován/a, že účelem bakalářské práce je výzkum vlivu délky trvání jazykového kurzu češtiny pro cizince na integrace studentů cizinců do vysokoškolského systému v ČR. Souhlasím s tím, že některé citlivé informace sdělené během mého rozhovoru budou zahrnuty do práce, ale mé skutečné jméno ani žádné informace, které by mohly vést k mé identifikaci nebudou uvedeny. Vím, že mohu rozhovor z jakéhokoli důvodu zastavit a odvolat svůj souhlas s rozhovorem. Souhlasím s těmito podmínkami dobrovolně a nezávazně.

Datum:

Podpis respondenta:

Příloha 2

R11

„V: Ahoj, zajímalo by mě, jaký jazykový kurz jsi absolvovala? Město a akademický rok studia?

R11: Ahoj, absolvovala jsem jazykový kurz Association (OCA) v Praze v roce 2019-2020.

V: Byl to roční kurz češtiny? Neměla jsi náhodou zpoždění?

R11: Jo, roční kurz od druhé poloviny září, přiletěla jsem včas.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před přiletem do ČR?

R11: Ne, nikdy. Celý život jsem žila v Kostanaji.

V: A co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R11: Vysoká kvalita výuky na psychologický oborech, architektura, možnost cestování/poloha ČR.

V: Jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R11: Obávala jsem, že nebudu schopna si naučit česky na dostatečnou úroveň nebo nebudu mít ráda Prahu a že pro mě nebude nevhodná mentalita obyvatelstva.

V: Chápu. Teď jsme přešli k další části rozhovoru, položím tě několik otázek ohledně průběhu jazykového kurzu.

R11: Dobře.

V: Z jakého jazyka jsi se učila česky? Nebo žádný jazyk kromě češtiny se nepoužíval?

R11: Ne, učili jsme se z češtiny.

V: Bylo pro tebe studium obtížné?

R11: Spíš ne, studium jako takový se mi obtížné nezdálo. Deprese se mi trochu postavila do cesty. Ještě si myslím, že mám matematické myšlení a s jazyky to moc neumím.

V: Aha, to chápu. Teď ti řeknu 5 dovedností jazyka, a ty je máš dát do pořadí podle tvé subjektivní náročnosti. Gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R11: Tak bych řekla mluvení/gramatika/písmo/poslech/čtení.

V: Takže za nejjednodušší považuješ čtení?

R11: Ano.

V: Dobře. Jsme už u další části otázek. Ty jsou o přijímačkách. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi chtěla dostat?

R11: Na Karlovu univerzitu, Filosofickou fakulta, studovat psychologii.

V: Aha, a na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě té cílové?

R11: Ještě jsem skládala přijímačky na VŠE, Fakulta podnikohospodářská, „podniková ekonomika a management“, pak ČZU na PEF na program „podnikání a administrativní“, ještě na Karlovu univerzitu, na filozofickou fakultu, na psychologie a na fakultu humanitních studií UK. Celkem 4 obory.

V: Dobře, a kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R11: Všechny kromě mé cílové, bohužel. Takže jsem se dostala na VŠE, na CZU, a na FHS UK. Konečně jsem se rozhodla, že budu studovat humanitní studia.

V: Díky. Teď jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na obory celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušky skládala?

R11: Ty 3, které jsem dala nebyly náročné.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou teď studuješ?

R11: Jelikož zkouška byla provedena v distanční podobě kvůli pandemii, tak obtížná nebyla.

V: Děkuji. Teď se dostáváme na další díl otázek. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R11: Většinou ne, trochu jsem cítila jazykovou bariéru, ústní zkoušení pro mě bylo náročné.

V: Mohla bys říct, že druhý a další ročníky výuky se tebe zdály mnohem snazší?

R11: Ne. Druhý byl ten nejtěžší, co jsem v životě zažila, ještě nám v té době začalo prezenční studium. Třetí už byl snadný.

V: Jo, a jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti? Třeba odlišná kultura, relativně vysoké nároky, které na tebe učitelé kladou, těžce dosažitelné známky nebo něco jiného?

R11: Nic kromě jazykové bariéry, bych řekla. To byla největší překážka.

V: Víím, že se to neprobíhá najednou a je to dlouhý proces, ale jak dlouho tobě trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R11: V půlce 3. ročníku jsem se začala cítit sebevědomě, takže nedávno.

V: Pamatuješ si ty dovednosti ze začátku rozhovoru? Byly to gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení. Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje.

R11: Mluvení trochu, jinak ostatní v pohodě.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R11: Ano, pracovala jsem jako asistentka prodeje ve obchodu s oblečením, pak jsem dělala recepční v hotelu, teď pracuji jako kurátorka.

V: Jasně. V jakém jazyce jsi vykonávala tu práci?

R11: První v češtině, druhou taky a momentálně nejvíc používám ruštinu, občas češtinu.

V: OK, byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R11: Ne.

V: Jsme u poslední části rozhovoru. Zeptám se, jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R11: Studovala jsem českou historii a kulturu, to mi velmi pomohlo.

V: Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R11: To je dobrá otázka. Ocenila bych konverzační klub s rodilými mluvčími na kurzech a na univerzitě, aby stejná skupina lidí měla spolu víc předmětů, aby nebyla velká rotace studentů.

V: Jasně. Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R11: Nejvíc ovlivnila pozice recepční. Pracovala jsem v malém rodinném hotelu a bylo to dobré pro jazyk.

V: Jaké jsi měla očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R11: Nejvíc jsem očekávala vysokou kvalitu studia. To se splnilo a jsem ráda.

V: To je dobrý. Co bys změnila, když se teď ohlédneš zpět?

R11: Rozhodně bych se snažila najít si více českých přátel.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům? Taková závěrečná rada.

R11: Určitě víc číst, nebát se mluvit česky a hledat práci v češtině.

V: To byla poslední otázka. Za mě to je všechno. Moc ti děkuji za tvůj čas a otevřenost během rozhovoru.“

R12

„V: Ahoj. Zeptám se, jaký jazykový kurz jsi vystudovala? Město a akademický rok studia?

R12: Ahoj, vystudovala jsem jazykový kurz Association (OCA) v Praze v roce 2019.

V: To byl roční kurz češtiny, že? Neměla jsi zpoždění?

R12: Ne ne, byla jsem včas a byl to roční kurz.

V: Dobře. Měla jsi někdy zkušenost integrace do hostitelské společnosti před příletem do ČR?

R12: Ne, myslím, že ne.

V: Tak jo. Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R12: Touha poznávat svět, možnost cestování díky výhodné poloze Česka a určitě studium zdarma.

V: Jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R12: Jsem velmi introverzním člověkem, takže obávala jsem se toho, že budu mít špatné sousedky nebo spolubydlící a že se nezačlením do společnosti.

V: Aha. Teď jsme přešli k další části rozhovoru o průběhu jazykového kurzu. Z jakého jazyka jsi se učila česky? Nebo žádný jazyk kromě češtiny se nepoužíval?

R12: Ne, jsem to měla plně v češtině.

V: Bylo pro tebe studium obtížné?

R12: Ne, studium bylo docela snadné.

V: Teď ti pojmenují 5 dovedností jazyka, a ty je máš dát do pořadí podle tvé subjektivní náročnosti. Gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R12: Gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

V: Čtení jsi považovala za nejjednodušší?

R21: Ano.

V: Dobře. Jsme už u třetí části otázek o přijímacích zkouškách. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi chtěla dostat?

R12: Na VŠE, Fakulta podnikohospodářská, „podniková ekonomika a management“ nebo VŠE mezinárodní vztahy. Dlouho jsem váhala, jestli chci si dotáhnout francouzštinu na potřebnou úroveň, ale nešla jsme tam.

V: Dobře, a na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě tvých cílových?

R12: Na mezinárodní vztahy jsem ani nezkusila. Takže, ČZU PEF PAA, ČZU PEF PAE, VŠE, Fakulta podnikohospodářská, „podniková ekonomika a management“.

V: Aha, tak jo. Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R12: Vybírat jsem nemusela, protože jsem dala jen to ČZU PAA, takže šla jsem tam.

V: Teď jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na obory celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušky skládala?

R12: Zkoušky pro mě lehké nebyly, nejtěžší byla matika, angličtina se mi zdála středně-těžká. Čeština ve formě pohovoru byla pro mě těžká, test z českého nic moc.

V: Díky za podrobný popis. Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou teď studuješ?

R12: Celkem byly snadné, protože byl COVID.

V: Děkuji. Teď se dostáváme na další díl otázek. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R12: Ano, pamatuji si, že kvůli distanční formě výuky jsem se vždycky cítila zmateně a nevěděl jsem co mám dělat. K tomu, výuka byla pro mě také těžká, ten přechod od jazykového kurzu na vysokoškolské tempo nebyl tak snadný.

V: A byl pro tebe druhák snazší?

R12: Jo, to 100 %.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti? Možná něco jako odlišná kultura, těžce dosažitelné známky nebo něco jiného?

R12: Hodně jsem cítila tíhu odpovědnosti vůči rodičům. Ještě bych řekla, že moje introverze mi nepomohla.

V: Jasně. Jak dlouho ti trvalo, než jste se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R12: Přiznám se, ještě jsem stále na cestě k tomu.

V: A co teď z těch 5 dovedností ti dělá potíže nejvíc?

R12: Mlivení rozhodně nejvíc, ustní zkoušení nemám ráda. Gramatika a psaní také.

V: Dobře. Pracovala jsi někdy v ČR?

R12: Jo, dělala jsem recepční v malém hotelu a pak čišníci v korejské restauraci.

V: V jakém jazyce to bylo?

R12: Na 1. Pozici jsem nejvíc používala češtinu, na 2. angličtinu a korejštinu.

V: Takže tvůj přivýdělek nebyl spjat s tvým oborem?

R12: Ne

V: OK, poslední část otázek, taková víc reflexivní. Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R12: Moc neovlivnil.

V: OK, Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzu a univerzity během studia?

R12: Na straně jazykové školy všechno bylo v pohodě. Při studiu na univerzitě to by chtělo víc svobody. Třeba při zpracování nějakých skupinových projektů atd.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R12: Když jsem pracovala jako recepční, tak to bylo dobré pro jazyk.

V: Jaké jste měla očekávání od studia v ČR a splnili-li se?

R12: Celkem jo, vysokou kvalitu výuky jsem čekala, to tady je.

V: Co bys změnila, když se teď ohlédneš zpět?

R12: Změnila bych si původně obor na umění nebo lingvistiku, nebo dokonce grafický design.

V: A poslední. Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R12: Pokud máte mentální potíže, obraťte se na psychologa nebo kamaráda.

R13

V: Ahoj, chtěla bych se zeptat, jaký kurz češtiny jsi absolvovala? V jakém městě a roce?

R13: Čau, já jsem absolvovala jazykový kurz Association v Praze, rok 2019-2020.

V: Super, byl to roční kurz?

R13: Ano.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti předtím?

R13: Ano, bylo to přestěhování kvůli válce v rámci stejné země z jednoho města do druhého. Takže nový jazyk jsem si třeba neučila.

V: Jasně. A proč Česko? Proč sis rozhodla studovat tady?

R13: Vybírala jsem mezi Polskem a ČR. Jelikož tady jsou lepší univerzity na medicínu, tak jsem si rozhodla pro Česko.

V: Měla jsi nějaké obavy?

R13: Spiš ne, jen zmatek a šok 1. den.

V: OK, druhá část – otázky ohledně jazykového kurzu. Z jakého jazyka jsi se učila česky?

R13: Z žádného. Prostě z češtiny.

V: Dobře. Bylo pro tebe studium na tom kurzu náročné?

R13: Ne, nebylo.

V: Vyber, prosím, dvě dovednosti jazyka, které pro Vás byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R13: Mluvení a gramatika.

V: A co pro tebe z toho bylo nejlehčí?

R13: Čtení.

V: Dobře. Teď budou otázky o přijímačkách. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěla dostat?

R13: Nejvíce na 1. lékařskou UK.

V: Dobře. Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě cílové?

R13: 2. a 3. lékařská UK, Masarykova univerzita v Brně, lékařská fakulta univerzity Palackého a lékařská UK v Plzni.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R13: Jen UK lékařská Plzeň, tak jsem šla tam studovat.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládala?

R13: Celkově středně-těžké.

V: A jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi studuješ?

R13: Byla docela snadná.

V: Teď otázky ohledně studia na VŠ. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R13: Neřekla bych, že to bylo hodně obtížné, spíše středně, ale byl COVID a byla jsem vystresovaná kvůli všemu a bylo to zbytečné.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R13: Ano mnohem, měla jsem z výuky víc radosti.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíce bránil integraci do společnosti?

R13: COVID. Bydlela jsem v bytě, takže měla méně komunikace, než kdybych třeba bydlela na koleji.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R13: Na konci druháku jsem to začala cítit. Takže téměř 3 roky.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R13: Myslím že gramatika.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R13: Jo, pracovala jsem jako číšnice. Pak jsem pomáhala během cvičení v chemických laboratořích své univerzity. A pak jsem zase šla dělat číšnici.

V: Jasně. V jakém jazyce jsi vykonávala práci?

R13: Všechno v češtině.

V: To je dobře. Byl tvůj přivýdělek nějak spojen s oborem, který jsi studovala?

R13: Nevím, na jednu stranu to, co jsem dělala na univerzitě je trochu to, spíš ne.

V: OK. Jsem skončila s předposledním dílem a jdeme dál. Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R13: Měla jsem v třeba nemocnici lepší přístup jako k pacientce, když lidé dozvěděli, co studuji. Okolí mě vnímá jako chytrou a zodpovědnou osobu, protože studuji „prestižní obor“.

V: To je skvělé. Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R13: 2. Kurzy byly šikovné. Na VŠ mi moc chyběla naplněná komunikace. Hodně jsem byla zmatená, když nevěděla, co mám dělat a tak.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R13: První práce měla nejvíc vliv. Hodně jsem se tam se všemi skamarádila.

V: Jaké jsi měla očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R13: Chtěla jsem se rychle začlenit do společnosti a začat se cítit jak doma. To ano, ale trochu jinak, než jsem si představovala.

V: Co bys změnila, když se teď ohlédneš zpět?

R13: 5. Chtěla by být starší, víc vědomá. Možná bych měla počkat rok-dva, než jsem si rozhodla jet studovat tady.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R13: Víc se věnovat studiu. „V Česku žít podle pravidel českých“.

R14

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvoval? Město a akademický rok studia?

R14: Ahoj, kurz Association OCA v Praze, 2019.

V: Tak jo. Roční kurz?

R14: Ano, roční.

V: Měl jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před příletem do ČR?

R14: Ano, jel jsem na výměnný pobyt do Tubingen, Německo v 10. třídě na 2 měsíce.

V: Aha. Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R14: Vybíral jsem si mezi Německem, Polskem a ČR pro studium. Z hledisek finančního a jazykového rozhod jsem si pro Česko.

V: Jaké jsi měl obavy ze studia v ČR?

R14: Žádné obavy jsem neměl, protože dobře jsem všechno zvážil před příjezdem.

V: OK, tak se vrhneme na 2. část. Z jakého jazyka jsi se učil česky?

R14: Z českého.

V: Bylo pro tebe studium na jazykovém kurzu obtížné?

R14: Nebylo.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R14: Gramatika a psaní.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R14: Tak mluvení.

V: Dobře. Třetí část otázek o přijímačkách. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěl dostat?

R14: na UK pedagogickou fakultu, chtěl jsem studovat psychologie s rozšířením o pedagogiku.

V: Dobře. Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládal přijímací zkoušky kromě cílové?

R14: Tak na FHS, UK FP psychologie, Jihočeská v českých Budějovicích na obecnou psychologie, a kromě toho jsem se hlásil na nějakou soukromou školu, bohužel si nepamatuji kam.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složil? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolil?

R14: Tak jsem jsem dal jen FHS.

V: Jak byste ohodnotil obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládal?

R14: Na Filozofické fakultě to bylo velmi složité, na pedagogické byla očekávaná obtížnost, bych řekl, FHS-středně, na té soukromá VŠ zkoušky byly hodně lehké.

V: Jak bys ohodnotil obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudoval?

R14: Středně náročné to bylo.

V: Děkuji. Přejdeme k další části. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R14: Ano, kvůli pandemickým opatřením.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R14: To jo.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R14: Jsem se dlouho nemohl zvyknout na relativně pomalé tempo života v ČR a tím, kolik tady trvá vyřizování nějakých dokumentů a podobné věci.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začal cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R14: V 2. mi už docela zmizela jazyková bariéra. Takže 2 roky.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R14: Gramatika trochu.

V: Měl jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R14: Jo, pracoval jsem jako asistent prodeje v obchodu s oblečením, pak jako barista v známé kavárně, a pak jako barman a zároveň barista v českém podniku.

V: A v jakém jazyce jsi vykonával práci?

R14: V českém.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R14: Ne, ne.

V: OK, děkují. Zbývá nám polední díl otázek. Takže, jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R14: Musel jsem se vzdát svého ruský mluvícího okolí a najít si česky mluvící kamarádi, to jsem udělal, protože se zabýval sociologií a vím, jak je to nápomocné.

V: Jakou podporu bys potřeboval od jazykových kurzu a univerzity během studia?

R14: Bylo by fajn, kdyby jazykový kurz seznámil nás z podrobnější informace o lékařské péči a fungování zdravotnictví a zdravotní pojištění, protože pak jsem s tím měl velký problém.

V: To mi mrzí. Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R14: Jo, poprvé co jsem pracoval jako barista mi dalo hodně. Myslím, že to mi vytáhlo ze své bubliny a začal jsem pracovat pro svoji realitu.

V: Jaké jsi měl očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R14: Některé ano, jiné ne. Chtěl jsem dosáhnout titulu Bc. Za tři roky, to jsem udělal, ale druhou stranu nevystudoval jsem svůj původně chtěný obor.

V: Co bys změnil, když se teď ohlédneš zpět?

R14: Nic bych nesměnil. Prošel bych stejnou cestou, kterou jsem prošel.

V: Co bys doporučil uchazečům a novým studentům?

R14: Sundat si „ružové brýle“, věnovat se výuce kvalitně, ne kvantitativně, najít si opravdové přátele.

R15

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvoval? Město a akademický rok studia?

R15: Ahoj, kurzy OCA v Praze, rok 2019.

V: A byl to roční kurz, že?

R15: Ano, roční.

V: Měl jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před přiletem do ČR?

R15: Ne, nikdy.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R15: Shoda jazyků, smíšená mentalita lidí a určitě vzdělání zdarma.

V: Jaké jsi měl obavy ze studia v ČR?

R15: Obavy jsem jako takové neměl, jenom se hrozně těšil.

V: OK, tak se vrhneme na 2. část. Z jakého jazyka jsi se učil česky?

R15: Z českého.

V: Bylo pro tebe studium na jazykovém kurzu obtížné?

R15: Ne.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R15: Poslech a gramatika.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R15: Mluvení.

V: Dobře. Třetí část otázek o přijímačkách. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěl dostat?

R15: Já jsem chtěl studovat ekonomiku na Mendelové univerzitě v Brně.

V: Dobře. Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládal přijímací zkoušky kromě cílové?

R15: Hlásil jsem se jen na MUNI. Studoval jsem tam půl roku, pak jsem si rozhodl, že kvůli náročnosti studium ukončím. Pak jsem se přihlásil na FHS UK.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složil? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolil?

R15: Obě.

V: Jak byste ohodnotil obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládal?

R15: Tak ta zkouška na MUNI byla na 5/10.

V: Jak bys ohodnotil obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudoval?

R15: Na 4/10.

V: Děkuji. Přejdeme k další části. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R15: Jo, velmi.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R15: Pokud jako druhý beru 1. ročník na FHS, tak ano. Byly tam zajímavější předměty, víc jsem rozuměl systému, jak co mám dělat.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R15: Smrkání, ale pak jsem si na to zvykl.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začal cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R15: Řekl bych 1 rok.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R15: Teď žádná mi neděla problém.

V: Měl jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R15: Ano, pracoval jsem jako číšník, pak jsem byl projekt manažerem ve startupu, pak jsem dělal someliéra ve vinárně, momentálně pracuji jako recepční v hotelu.

V: Zajímavý. A v jakém jazyce jsi vykonával práci?

R15: Všechno v češtině kromě pozice projekt manažera.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R15: Ne.

V: OK, děkuji. Zbývá nám polední díl otázek. Takže, jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R15: Na lekcích se probírala témata homo/heterosexuálních vztahů ve velmi příjemné atmosféře. Díky tomu jsem si uvědomil, že podobné téma v České republice jsou pro většinu společnosti obvyklé a lidé o nich diskutují beze studu. Předmět „muzikální

meditace“, kde se všichni cítili velmi osvobození, také zanechal dobrý dojem. Uvědomil jsem si, že v ČR je méně zákazů a předsudků, společností je tolerováno více témat než v mé rodné zemi.

V: Jakou podporu bys potřeboval od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R15: Chtěl bych aby informační kanály o administrativní stránce studia byly dostupnější.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R15: Nejvíce určitě měla vliv na moji integraci 1. práce, kde jsem pracoval jako číšník.

V: Jaké jsi měl očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R15: Přestěhoval jsem se za klidným životem, protože tady můžu být kýmkoliv, bez ohledu na to, jakou značku oblečení nosím. Hlavně, že jsem dobrým člověkem. Tak toto se mi nejvíce líbí.

V: Co bys změnil, když se teď ohlédneš zpět?

R15: Více bych se zaměřil na studium, aby to mám za sebou rychleji.

V: Co bys doporučil uchazečům a novým studentům?

R15: Doporučil bych se nezamykat v rusky mluvící „bublině“.

R16

V: Zdravím, jaký jazykový kurz jsi absolvovala? V jakém městě a jaký akademický rok studia?

R16: Ahoj, já jsem absolvovala jazykový kurz češtiny od Czech prestige, 2019, Praha.

V: Délka studia?

R16: Rok.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před příletem do ČR?

R16: Ne, ale měsíc jsem v Česku studovala angličtinu v roce 2016. Takže představu jsem trochu měla.

V: Tak jo. Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R16: Studium zdarma.

V: Jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R16: Trochu jsem se obávala finanční stránky a jiné mentality lidí.

V: OK, přejdeme k otázkám o jazykovém kurzu. Z jakého jazyka jsi se učila česky?

R16: Z českého.

V: Bylo pro tebe studium obtížné?

R16: Ne.

V: Teď máš vybrat dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R16: Gramatika a mluvení.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R16: Poslech byl nejjednodušší.

V: OK, jdeme dál. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěla dostat?

R16: Já jsem chtěla na podnikovou ekonomiku a manažerskou informatiku na Škodě (VŠ) a ještě na VŠE – multimédia v ekonomické praxi.

V: Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě cílové?

R16: Skládala jsem zkoušky na ČZU PEF PAA, pak jsem tam studovala 3 roky, bohužel jsem ten obor neabsolvovala a pak jsem si přihlásila na metropolitní univerzitu. Teď tam studuji mediální studia.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R16: Tak obě.

V: Jak byste ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládala?

R16: Byly snadné kvůli COVIDu.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudovala?

R16: Velmi lehké – motivační dopis a angličtina.

V: Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R16: Ano, myslím že kvůli tomu, se mi hodně nelíbil ten obor.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R16: Jo.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R16: Kromě jazykové bariéry žádný.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R16: Myslím, že kolem 3 let.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R16: Žádná z nich.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R16: Jo, pracovala jsem ve květinářství, pak na recepci v estetické klinice a poslední půl roku dělám číšnici.

V: V jakém jazyce jsi vykonávala práci?

R16: Tu první v češtině, druhou tak napůl vše 3 jazyky: angličtina, čeština, ruština. A třetí zase v češtině.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R16: Ne, nebyl.

V: A poslední část otázek. Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R16: Řekla bych, že předmět „podnikatelské dovednosti“ měl pozitivní vliv na moji komunikaci.

V: Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R16: Celkem všechno bylo OK, takže nic.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R16: Nejvíce ovlivnila 1. práce.

V: Jaké jsi měla očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R16: Očekávání se moc nesplnili, protože jsem nedostudovala.

V: Co bys změnila, když se teď ohlídněš zpět?

R16: Nešla bych studovat na 1. univerzitu, kterou jsem nedokončila a celkově bych vybírala „těžší cesty“ ve vztahu ke studiu a práci.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R16: Místo kurzu češtiny bych doporučila třeba osobního lektora, který by řešil i administrativu. Prostě víc osobní komunikace.

R17

V: Ahoj. Jaký jazykový kurz jsi absolvovala? Město a akademický rok studia?

R17: Ahoj, vystudovala jsem kurzy PEC v roce 2019 v Praze.

V: Jaká byla délka studia?

R17: 1 rok.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před příletem do ČR?

R17: To ne.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R17: Nemůžu říct, že to bylo moje rozhodnutí. Poslali mě sem studovat rodiče na základě zkušenosti bratra.

V: Jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R17: Obavy žádné, ale pamatují si pocit ztracenosti, a že jsem v tom sama.

V: Děkuji. Přejdeme na další díl otázek. Z jakého jazyka jsi se učila česky?

R17: Překládali jsme slova do ruštiny většinou.

V: Aha, a mohla bys říct, že pro tebe bylo studium na jazykových kurzech obtížné?

R17: No, nebylo to hodně náročné ani lehké. Bylo to střední.

V: OK, vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R17: Za první gramatika a pak psaní.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R17: Poslech.

V: Už jsme u další části. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěla dostat?

R17: Chtěla jsem studovat finance na VŠE.

V: Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě cílové?

R17: Ty finance – VŠE fakulta financí a účetnictví finance, VŠE, Fakulta podnikohospodářská, podniková ekonomika a management, ČZU PEF PAA, tam jsem studovala 3 roky, bohužel ale nedokončila jsem to. Potom jsem šla na Metropolitní univerzitu na mezinárodní obchod.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R17: Jen ČZU a po 3 letech Metropolitní.

V: Jak byste ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládala?

R17: Na VŠE to bylo středně těžké.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudovala?

R17: Byly docela snadné kvůli pandemií. A na Metropolitní univerzitě byly velmi snadné.

V: Dobře. Vrhne se na další otázky. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R17: Moc nebylo.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R17: Ne, podle mě druhý byl nejtěžší.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R17: Distanční výuka kvůli COVIDu.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R17: 2 roky.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R17: Tak gramatika a psaní.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R17: Jo, dělala jsem recepční v jednom hotelu a teď zase dělám to samé, ale už ve větším hotelu.

V: OK, v jakém jazyce jsi vykonávala práci?

R17: Obojí v angličtině.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R17: Poslední rok studuji cestovní ruch, tak bych řekla, že v poslední době ano.

V: Dobře. Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R17: Nevím, co můžu zařadit do pozitivního vlivu, ale během studia na ČZU na mém oboru bylo hodně cizinců. Tak to integraci bránilo.

V: Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R17: Od kurzů bych nic víc nechtěla. Od univerzity bych ocenila doplňkové lekce některých nejtěžších předmětů.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R17: Celkově tu integraci urychlilo.

V: Jaké jsi měla očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R17: Musím říct, že moc se nesplnili, protože nevystudovala jsem cílový obor. A ještě se nesplnilo to, že jsem se chtěla víc kamarádit s Čechy.

V: Co bys změnila, když se teď ohlédneš zpět?

R17: Původně bych si vybrala jiné zaměření – mezinárodní vztahy.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R17: Nepovažovat češtinu za snadný jazyk, jen protože je slovanský.

R21

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvovala?

R21: Absolvovala jsem jazykový kurz UJOP od UK.

V: Kdy to bylo a v jaké městě?

R21: Bylo to září 2021 do ledna 2022, takže zimní semestr roku 2021. A bylo to v Praze.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před přiletem do ČR?

R21: Ne.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R21: Jela jsem za rodinou, která trochu dřív přestěhovala do ČR.

V: Aha, jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R21: Obávala jsem se, že budu mít problémy, kvůli tomu, odkud pocházím.

(Respondentka pochází z Běloruska, přestěhovala do ČR v období války mezi Ruskem a Ukrajinou).

V: Jo, a z jakého jazyka jsi se učila česky na kurzu?

R21: Z češtiny. Složila jsem test a zařadili mě do A2, protože studovala jsem češtinu s lektorem před příjezdem.

V: Bylo pro tebe studium obtížné?

R21: Ano.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R21: Gramatika a psaní

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R21: Poslech

V: Dobře, na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěla dostat?

R21: Chtěla jsem studovat multimédia na VŠE.

V: Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě cílové?

R21: Kromě VŠE jsem skládala zkoušky ještě na program business management v Unicorn University.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R21: Bohužel VŠE jsem nedala a šla jsem studovat na Unicorn.

V: Jak byste ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládala?

R21: Na VŠE to bylo velmi složité. Chtěli po nás test z Obecných studijních předpokladů (OSP). Myslím si, že pro cizince, který se v Česku nenachází moc dlouho, je to téměř nemožný.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudovala?

R21: Byly velmi jednoduché.

V: Děkuji. Další otázky ohledně studia na univerzitě. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R21: Ne, nebylo.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R21: To bych neřekla. Od druháku, respektive od letního semestru 1. ročníku bylo studium hodně náročné. Ale musím říct, že škola nám poskytla takový hezký „můstek“ pro plynulé zahájení výuky.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R21: Jediné, co mě napadá je to, že na mém oboru je hodně kluků a není moc s kým se skamarádit.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R21: 2,5 roku.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R21: Gramatika.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R21: Jo, dělám administrátorku tanečního studia a jsem lektorka tance.

V: To je zajímavé. Jaký jazyk používáš?

R21: Většinou ruštinu.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R21: Ano, při administraci studia se hodně věnuju řízení a účetnictví. Při vedení tanečních skupin také mi pomáhá management.

V: OK, poslední otázky. Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R21: Předměty „právo“ a „základy businessu“ mi moc pomohli.

V: Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R21: Od jazykových kurzů by ocenila pomoc s nostrifikací a přihláškami. Všechno tohle musela sama.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R21: Rozšířilo to chápání kulturních zábav, a také pochopila jsem, jak funguje reklama a propagace v Česku díky tanci.

V: Jaké jsi měla očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R21: Myslela jsem si, že bude náročnější integrace, ale ta naopak proběhla snadněji.

V: Tak to ráda slyším. Co bys změnila, když se teď ohlédneš zpět?

R21: Absolvovala bych roční kurz, abych se více socializovala.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R21: Úspěšně složit nostrifikační zkoušky. Je to důležité.

R22

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvovala? Město a akademický rok studia?

R22: Ahoj, absolvovala jsem jazykový kurz UniSchool v Praze v roce 2020.

V: A v jakém období?

R22: Od února do června 2020.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před přiletem do ČR?

R22: Ne.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R22: Inspirovala mě moje kamarádka, která dříve sama přestěhovala do ČR. Věděla jsem, že tady nebudu sama.

V: Jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R22: Trochu jsem se obávala osamělosti, přesto, že jsem věděla, že tady budu mít dobrou kámošku.

V: Tak jo, z jakého jazyka jsi se učila česky?

R22: Z češtiny

V: Bylo pro tebe studium obtížné?

R22: Na začátku ano, protože neměla jsem čas na aklimatizaci, pak středně.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia:

gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R22: Čtení a gramatika.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R22: Poslech.

V: Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěla dostat?

R22: Chtěla jsem studovat podnikovou ekonomiku a management na VŠE.

V: Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě cílové?

R22: Tak na ČZU – podnikání a administrativa, tamtéž, ale na anglický program, na VŠFS, a na lesnictví na ČZU.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R22: Všechny od ČZU, VŠFS a Business Administration VŠE v angličtině. Šla jsem studovat na VŠE Business Administration.

V: Jak byste ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládala?

R22: Nejsou náročné.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudovala?

R22: Na 5/10 kvůli nervozitě.

V: Dobře, děkují. Teď o studiu na VŠ. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R22: Ano, kvůli distanční formě výuky a rychlému tempu na VŠE.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R22: Ne.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R22: Nic kromě toho mi nenapadá.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R22: Týden. To se stálo kvůli tomu, že jsem byla hodně vystresovaná.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R22: Čtení.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R22: Ano, pracovala jsem na marketplacu.

V: V jakém jazyce jsi vykonávala práci?

R22: Používala jsem ruštinu.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R22: Jo, používala jsem hodně poznatky z managementu a marketingu.

V: Dobře. Poslední část rozhovoru. Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R22: Já jsem měla předmět „mezikulturní komunikace“ a ten mi hodně pomoh.

V: Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R22: Chtěla by víc pomoci a komunikace od jazykového kurzu, informace o přihláškách. Na VŠ by ocenila víc eventů.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R22: Neovlivnila, protože byla online a v ruštině.

V: Jaké jsi měla očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R22: Nesplnilo se studium v češtině zdarma. Kvalita výuky a Erasmus se splnili. Party a komunikace se nesplnili kvůli náročnosti studia.

V: Co bys změnila, když se teď ohlídeš zpět?

R22: Změnila by formu studia češtiny.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R22: Najít si člověka, který touto cestou prošel a může Vám pomoci.

R23

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvovala? Město a akademický rok studia?

R23: Čau, absolvovala jsem jazykový kurz UniSchool.

V: A v jakém období?

R23: Od února do června 2020.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před příletem do ČR?

R23: Ne.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R23: Největší motivací byla starší sestra, která tady bydlí. Pak ještě mi přilákalo studium zdarma a to, že Česko je pro mě „finančně dostupná Evropa“.

V: Jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R23: Že nebudu schopna si naučit jazyk na požadovanou úroveň za daný čas.

V: A z jakého jazyka jsi se učila česky?

R23: Z českého.

V: Bylo pro tebe studium obtížné?

R23: Ne, myslím, protože byl COVID.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R23: Gramatika a psaní.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R23: Mluvení.

V: Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěla dostat?

R23: Chtěla jsem studovat chemii na VŠCHT.

V: Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě cílové?

R23: Tam jsem na zkoušky nedošla. Složila jsem přijímačky na ČZU FLD, studovala jsem tam rok. Pak jsem šla na AMBIS na marketingové komunikace.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R23: Tak 2.

V: Jak byste ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládala?

R23: Nebyly složité kvůli COVIDu.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudovala?

R23: Ty také v nebyly složité.

V: Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R23: Ne.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R23: Pokud za druhák počítám 1. ročník na AMBIS, tak ano.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R23: Odlišné myšlení, mentalita, emoce a reakce.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R23: Kolem 1,5 roku.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R23: Gramatika.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R23: Jo, moc sdělit nemůžu, ale pracuji v retailu.

V: V jakém jazyce jsi vykonávala práci?

R23: Používám angličtinu a trochu češtinu.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R23: Ne.

V: OK, jdeme dál. Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R23: Neovlivnil.

V: Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R23: Chtěla bych víc administrativní pomoci, ale kvalita výuky byla dobrá.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R23: Hodně ovlivnila, protože mám hodně kolegů Čechů.

V: Co bys změnila, když se teď ohlídeš zpět?

R23: Nic by nezměnila a prošla bych stejnou cestou.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R23: Neztrácej čas a dělat důležité věci včas.

R24

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvovala? Město a akademický rok studia?

R24: Ahoj. Absolvovala jsem kurz OCA v 2018.

V: A v jaké době?

R24: Letní semestr roku 2018.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před přiletem do ČR?

R24: Ne.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R24: Moc jsem chtěla Evropský diplom.

V: Jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R24: Nesplnit očekávání rodičů.

V: Z jakého jazyka jsi se učila česky?

R24: Z českého.

V: Bylo pro tebe studium obtížné?

R24: Ano.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R24: Psaní a mluvení.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R24: Čtení.

V: Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěla dostat?

R24: Chtěla jsem studovat na podnikohospodářské fakultě na VŠE.

V: Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě cílové?

R24: MUNI – podniková ekonomika a management, VŠFS – marketingové komunikace, VŠCHT – ekonomika a management.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R24: VŠFS marketingové komunikace, tam jsem studovala 1 rok, pak VŠCHT ekonomika a management.

V: Jak byste ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládala?

R24: 7/10.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudovala?

R24: Bylo to středně těžké.

V: OK, děkuji. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R24: Moc ne, protože jsem věděla, že dál na VŠFS studovat nebudu.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R24: Ne, protože na VŠCHT je náročněji než VŠFS.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R24: To, že jsem měla málo času na integraci.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R24: Za š roky jsem se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R24: Gramatika.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R24: Jo, byla jsem barista, teď jsem fotografka, a to se mi moc líbí.

V: V jakém jazyce jsi vykonávala práci?

R24: Používala jsem češtinu, teď používám většinou ruštinu.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R24: Ne, nebyl.

V: Zbývají nám závěrečné otázky. Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integrace do společnosti?

R24: Ta výuka mě prostě celkem posunula.

V: Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R24: Od VŠ bych chtěla víc podpory a informace o administrativní stránce studia na začátku.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integrace do společnosti?

R24: Hodně se mi zlepšila moje čeština, když jsem pracovala jako barista.

V: Jaké jsi měla očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R24: Pocitově moc ne.

V: Co bys změnila, když se teď ohlédneš zpět?

R24: Využila bych možnost výměnného pobytu.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R24: Vybrat si roční kurz místo semestrálního.

R25

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvovala? Město a akademický rok studia?

R25: Ahoj, já jsem absolventkou jazykových kurzů GoStudy.

V: Kdy a kde ses studovala?

R25: V Brně v roce 2019, letní semestr.

V: Měla jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před přiletem do ČR?

R25: Ne.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R25: Geografická poloha Česka a kvalita vzdělání.

V: Jaké jsi měla obavy ze studia v ČR?

R25: Myslela jsem, že budu osamělá

V: Z jakého jazyka jsi se učila česky?

R25: Z českého.

V: Bylo pro tebe studium obtížné?

R25: Ano, měla jsem hodně stresu.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia:

gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R25: Gramatika a poslech

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R25: Čtení.

V: Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěla dostat?

R25: ČVUT FIT.

V: Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládala přijímací zkoušky kromě cílové?

R25: Ještě na UPCE, na IT a na VŠEM – ekonomika a management.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složila? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolila?

R25: Všechny kromě ČVUT.

V: Jak byste ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládala?

R25: Středně.

V: Jak bys ohodnotila obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudovala?

R25: Také středně.

V: Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R25: Ano, velmi.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R25: Jo.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R25: COVID.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začala cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R25: Zhruba 2,5 roků.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R25: Teď mi už žádná nedělá.

V: Měla jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R25: Jo, pracovala jsem jako číšnice.

V: V jakém jazyce jsi vykonávala práci?

R25: V českém.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R25: Ne, nebyl.

V: Jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R25: Moc neovlivnil, jen studium celkem.

V: Jakou podporu bys potřebovala od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R25: Kurzy-víc doprovodu na začátku, jelikož byla jsem hodně zmatená. Ale celkově bylo to OK.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R25: Našla jsem si tam přitele, který mi hodně věcí ukázal v české kultuře.

V: Jaké jsi měla očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R25: Moc očekávání jsem neměla a ničeho nelituji.

V: Co bys změnila, když se teď ohlédneš zpět?

R25: Méně stresovat, protože to za to nestojí.

V: Co bys doporučila uchazečům a novým studentům?

R25: Nestěžovat si a hlídat si termíny.

R26

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvoval? Město a akademický rok studia?

R26: Ahoj, kurzy GoStudy v Brně, rok 2019.

V: A byl to semestrální kurz, že?

R26: Ano, semestrální.

V: Měl jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před příletem do ČR?

R26: Ne, nikdy.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R26: Studium zdarma.

V: Jaké jsi měl obavy ze studia v ČR?

R26: Že nevystuduji sinologii.

V: OK, tak se vrhneme na 2. část. Z jakého jazyka jsi se učil česky?

R26: Z českého.

V: Bylo pro tebe studium na jazykovém kurzu obtížné?

R26: Ne.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R26: Psaní a gramatika.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R26: Poslech.

V: Dobře. Třetí část otázek o přijímačkách. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěl dostat?

R26: Na UK na sinologii.

V: Dobře. Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládal přijímací zkoušky kromě cílové?

R26: Hlásil jsem se ještě na MUNI – čínská studia a UPOL – čínská filologie.

V: Kolik přijímacích zkoušek jsi úspěšně složil? Kterou univerzitu a jaký obor jsi konečně zvolil?

R26: dal jsem UK a UPOL. Rozhodl jsem pro Karlovu univerzitu.

V: Jak byste ohodnotil obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládal?

R26: Tak byly velmi obtížné.

V: Jak bys ohodnotil obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudoval?

R26: Středně obtížné.

V: Děkuji. Přejdeme k další části. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R26: Jo.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R26: Ne.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R26: Introverze.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začal cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R26: Řekl bych 3 roky.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R26: Gramatika, myslím.

V: Měl jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R26: Já mám příjem ze sociálních sítí.

V: Zajímavý. A v jakém jazyce vedeš ty sociální sítě?

R26: V ruštině.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R26: Ne.

V: OK, děkuji. Zbývá nám polední díl otázek. Takže, jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R26: Spíš neovlivnil.

V: Jakou podporu bys potřeboval od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R26: Chtěl bych víc informace o podání přihlášek a o VŠ.

V: Jaké jsi měl očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R26: Očekávání ohledně kvality vzdělání se splnily, ale myslel jsem si, že tady je víc možností výměnného pobytu.

V: Co bys změnil, když se teď ohlédneš zpět?

R26: Vybral bych si roční kurz místo semestrálního.

V: Co bys doporučil uchazečům a novým studentům?

R26: Dopředu studovat jazyk a poznávat českou kulturu. Pokud možné – přijet se podívat, jak to tady všechno je před rozhodnutím.

R27

V: Ahoj, jaký jazykový kurz jsi absolvoval? Město a akademický rok studia?

R27: Ahoj, absolvoval jsem PEC (Prague Education Center) v Praze v 2018.

V: V jakém semestru?

R27: V letním.

V: Měl jsi zkušenost integrace do hostitelské společnosti před příletem do ČR?

R27: Ne.

V: Co tě přilákalo ke zvolení ČR pro vysokoškolské studium?

R27: Kvalita života a získání státní příslušnosti.

V: Jaké jsi měl obavy ze studia v ČR?

R27: Že nebudu mít peníze, protože nebudu moci pracovat při studiu.

V: OK, tak se vrhneme na 2. část. Z jakého jazyka jsi se učil česky?

R27: Z ruštiny.

V: Bylo pro tebe studium na jazykovém kurzu obtížné?

R27: Ano.

V: Vyber dvě dovednosti jazyka, které pro tebe byly nejtěžší v průběhu studia: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R27: Gramatika a psaní.

V: Vyber nejjednodušší z dovedností: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R27: Tak čtení.

V: Dobře. Třetí část otázek o přijímačkách. Na jakou univerzitu a jaký obor jsi původně chtěl dostat?

R27: na ČVUT FIT.

V: Dobře. Na jakých univerzitách a na jaké obory jsi skládal přijímací zkoušky kromě cílové?

R27: Tak na ČZU IT, MUNI a AMBIS. Na ČZU studoval jsem 1 rok, pak jsem šel na AMBIS.

V: Jak byste ohodnotil obtížnost přijímacích zkoušek na svůj obor celkově na všech univerzitách, ve kterých jsi zkoušku skládal?

R27: Mezi středně a obtížné.

V: Jak bys ohodnotil obtížnost přijímacích zkoušek na univerzitě, kterou jsi vystudoval?

R27: Jednoduché.

V: Děkuji. Přejdeme k další části. Bylo pro tebe studium v prvním ročníku obtížné?

R27: Ano.

V: Můžeš říct, že druhý a další ročníky výuky se ti zdály mnohem snazší?

R27: Ne.

V: Jaký faktor kromě jazykové bariéry nejvíc bránil integraci do společnosti?

R27: Jiná mentalita a samota.

V: Jak dlouho ti trvalo, než jsi se začal cítit sebevědomě v českém akademickém prostředí?

R27: Zhruba 3,5 roky.

V: Vyber dovednost, která ti doposud dělá potíže, pokud taková existuje: gramatika/ústní projev/psaní/poslech/čtení.

R27: Gramatika.

V: Měl jsi možnost přivydělat na brigádě nebo zkráceném pracovním poměru během studia?

R27: Jo, pracoval jsem jako barman.

V: A v jakém jazyce jsi vykonával práci?

R27: Nejvíce jsem používal ruštinu.

V: Byl tvůj přivýdělek spojen s oborem, který jsi studovala?

R27: Ne.

V: OK, děkuji. Zbývá nám polední díl otázek. Takže, jak zvolený obor vysokoškolského studia ovlivnil celkovou integraci do společnosti?

R27: Našel jsem si kamarádi Čechy.

V: Jakou podporu bys potřeboval od jazykových kurzů a univerzity během studia?

R27: Celkově to bylo fajn, teď si moc z toho nepamatují.

V: Jak vykonaná práce ovlivnila celkovou integraci do společnosti?

R27: Nevím, ale jsem si jistější.

V: Jaké jsi měl očekávání od studia v ČR? Splnili-li se?

R27: Ještě ne, na to je potřeba čas.

V: Co bys změnil, když se teď ohlédneš zpět?

R27: Vybral by jinou zemi pro vysokoškolské studium.

V: Co bys doporučil uchazečům a novým studentům?

R27: Navazovat kontakty před příletem třeba na internetu”.